

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oglasila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oglasilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

V zmislu §. 17. društvenih pravil sklicuje se

občni zbor

delniškega društva

„Národne Tiskarne“
na dan 22. aprila 1900

ob 11. uri dopoldne

v prostorih „Národne Tiskarne“.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednikovo.
2. Bilanca „Národne Tiskarne“ za leto 1899.
3. Nasvet upravnega odbora o izplačanju dividende.
4. Volitev pregledovalcev računov.
5. Posamezni nasveti.

Opomnja: § 16. Kdor v občnem zboru hoče glasovati, mora svoje delnice vsaj pet dni pred občnim zborom v društveno blagajnico vložiti.

Upravni odbor „Národne Tiskarne“.

Nepošten boj.

Odkar je bilo izvršeno rabeljsko delo protireformacije, ni katoliško klerikalstvo na Slovenskem nastopalo tako nasilno in brezobrazno, kakor v današnjih časih. Tudi najrazupitejši demagogi vseh časov in vseh narodov so pravi šušmarji proti našim kranjskim pustolovcem, katerim je postalo že najzavrnjenejšo sredstvo dobro, da si zagotove prevlado, in da ohranijo naše ljudstvo v sužnosti.

Vse to počenje našega klerikalstva izvira iz vladajočosti in iz koristolovstva. Tudi politikujoči del duhovščine vodita jedino ta dva vseskož nepoštena nagiba, dasi bi prav naša duhovščina imela stotisoč vzrokov, da ne obrača nase občne pozornosti in da ne izziva ljudstva.

Že sedaj duhovščina lahko spozna, da so se ljudstvu jele odpirati oči. Tudi v naj-

zadnejši gorski vasi vedo ljudje danes, da je katoliška cerkev največji bogataš na svetu, tak bogataš, da so židovski in klerikalni milijonarji proti nji pravi berači. Tudi tam že vedo, da to neizmerno premoženje ni vedno pravim potom pridobljeno. Tudi tam že govore, da je katoliška cerkev nebroj milijonov vrednih ustanov odtujila njihovega namenu, in da uživajo sedaj ljudje, ki ničesar ne delajo, one ustanove, ki so bile izročene cerkvi, da iz njih podpira bolnike in siromake. Tudi tam že uvidevajo, da je cerkev predraga, in da duhovniki veliko preveč zahtevajo in pobirajo za tisto „delo“, ki ga opravljajo. Tudi tam se že čudijo, da razni duhovniki v kratkih letih „prihranijo“ po dvajset in trideset tisoč in še več goldinarjev, dasi so izkazovali vedno le toliko dohodkov, da so se smilili celo davčnim uradnikom. Tudi tam si že dolgo in temeljito premišljajo, predno izročé duhovniku svojo hranilnično knjižico...

Vzlic temu pa je začela duhovščina tak boj, da jednacega niti tam ni, koder doni klic „Proč od Rima“ in koder tudi tisti, ki niso prestopili k drugi veri, nečejo s katoliško cerkvijo ničesar več opraviti imeti. Naša duhovščina pač misli, da je še čas zatreti nastalo gibanje, ki meri na osvojenost ljudstva iz klerikalne sužnosti. Prezira neovrgljivo dejstvo, da stoji naš narod pod kulturnim vplivom dveh velikih narodov, in da vsak mogočnejši pojav v teh narodih meče svoje reflekske tudi mej nas, lotila se je politikujoča duhovščina boja, čigar jedini smoter je, zagotoviti si vlado in napolniti si mošnje.

Naša duhovščina, mej katero je pa vzlic slabemu vzgledu škofa Antona Bonaventure še mnogo častnih izjem, skuša s fanatiziranjem ljudstva utrditi svoj položaj in si pridobiti nekdanjo moč. Ljudstvo se versko fanatizuje tako, da so ponekod ljudje že znoreli, da so se v cerkvi topli in počenjali vsakovrstne nemarnosti. In pri tem ti hujšakači ne slušajo glasu vesti, in se čisto nič ne ozirajo na najsplošnejše zahteve poštenja. Pred očmi jim je samo namen, kako zmotiti ljudstvo, ga spraviti ob razsodnost

in zdravo pamet ter ga naščuvati proti modernim omiki in napredni misli, da bi ne sililo iz teme na dan, da bi ne opazilo verig, v katere je vkovano, in da bi nikogar ne obšlo hrepenenje, postati resničen — človek.

Zloraba cerkve je v to najprimernejše sredstvo. In cerkev se zlorablja naravnost brezstidno, tako da je na tisoče ljudi, v katerih je ta zloraba zadušila verski čut in na tisoče taci, ki so se v srcu katoliški cerkvi popolnoma odtujili. Ali najgrša zloraba je, ako se v cerkev zanašajo politične zadeve, in ako se s prižnice ali iz spovednice dela klerikalna politika. Tak boj je nepošten, in kdor se tako bojuje, ni pošten človek, pa naj že ima kakoršenkoli ovratnik.

Pošten duhovnik varuje v cerkvi bistvo katoliške propovedi in se omejuje na tolmačenje evangelijskih resnic. Nepošteno pa je s prižnice razpravljati o političnih zadevah, ko je vendar pod strogo kaznijo prepovedan vsak ugovor. Kdor na prižnici govori o političnih in drugih nereligioznih problemih, kaže s tem, da hoče ljudstvo spraviti v zmoto. Tak duhovnik predstavlja svoje osebne nazore kot verske resnice, in se skriva pod svoj nedotakljivi duhovniški plašč, da se ogne vsakemu ugovoru, vsaki kritiki, vsakemu protidokazu. Tako zavarovan siplje krog sebe trditve, katerim se ne sme nihče ustavljati, dolžitve, katerih ne sme nihče zavračati, čestokrat tudi grde laži in podla obrekovanja, in vse to proglašá za sveto resnico, vse to prodaja kot „božjo besedo“!

Pošten človek tako ne dela. Pošten človek bi s takimi stvarmi stopil pred ljudi, kjer je dopusten in mogoč ugovor in protidokaz, kjer je mogoča debata, in kjer sodijo ljudje po svoji zdravi pameti in ne pod utisom cerkvenih ceremonij.

Tega pa naši duhovniki ne store. Na nevtralna tla, kjer bi bilo mogoče z njimi govoriti, se ne upajo, dobro vedoč, da bi potem bilo kmalu konec tistemu vplivu, ki ga imajo. Zanašajo se pač na stroge zakone, ki ščitijo tudi najpredrzejše stvari, ako so le storjene v cerkvi. Ko bi duhovniki na nevtralnih tleh se upali vse to go-

voriti, kar govore sedaj na lecah, bi marsikdo izmed njih moral iti z obvezano glavo domov. Samo v cerkvi, kjer je tudi najmanjši ugovor proti najdrzejši laži prepovedan, imajo ti politikujoči duhovniki pojem, in bržčas ga bodo imeli še vse dotlej, dokler se tudi pri nas s primernimi zakoni temu nepoštenemu počenjanju ne stori konec ali dokler bodo ljudje še sploh hoteli poslušati take stvari.

Tak boj seveda ni težak. Človek, ki ima kaj prepričanja in kaj poštenja, se ga sicer sramuje, in duhovniki, ki se sramujejo takega počenjanja, še niso izumrli — ali prav to, da naša klerikalna duhovščina ljudstva že drugače ne more ohraniti v svojih mrežah, kakor da zlorablja cerkev za svoje posvetne namene, da mora v cerkvi sramotno, zvijačno in nepošteno ščuvati ljudi zoper politične nasprotnike, na nevtralna tla pa se ne upa stopiti, ker se boji resnice, prav to je dokaz, da se je začelo tudi pri nas že daniti.

Kar je v naših močeh, storili bomo vse, da razženemo klerikalno temo, in navdaja nas zavest, da se nam to tudi posreči, in da vzlic temu, da imamo opraviti z nepoštenimi sovražniki, vender le priborimo slovenskemu narodu neodvisnost od duhovščine, politično in duševno svobodo: svobodo vesti, svobodo mišljenja in svobodo besede, dobro vedoč, da je izustil zlato resnico tisti član nemškega državnega zbora, ki je rekel: „Narod, ki se je odpovedal svobodi duha, je izgubljen, in ni ga škoda, če pogine.“

Deželni zbor kranjski.

VI. seja dne 7. aprila 1900.

Predseduje deželni glavar pl. Detela. Vlado zastopa deželni predsednik baron Hein.

Po prečitaniu zapisnika zadnje seje so se došle petičije in predloge odkazale pristojnim odsekom.

O § 3. letnega poročila dež. odbora in sicer o agrarnih razmerah je poročal posl. dr. Tavčar. Poročevalec je pojasnil,

glasov, da ne morejo distonirati. Žal, da imajo taki primitivni instrumenti dandanes jako majhno ceno. Med Faustovo Ouverituro in enoglasno arijo „Pa pri nas je korajža“ je baje razlika. To seveda ne moti, da bi bila pastirska piščal prav tako srečna, kakor komplicirani klavir.

Sicer pa zna biti dr. Ušeničnik tudi bolj kompliciran, n. pr. v „Literarnem quodlibetu“. Dočim se je s prvim člankom zaletel samo v Aškercu, je obglavil v drugem Zupančiča, Cankarja, Gangla, Gojmira Kreka in drja. Nevesekdo. Če je bil v normaki ravno tako priden, mu ni moglo manjkati fleisszettlov. Dr. Opeka, ki se sklicuje na Tomaža Akvinskega, da bi z njegovim naukom opravičil sežiganje „krivovercev“, mora imeti pravo veselje nad svojim kolego. Kadar se povrne srednji vek, naj kompetira Ušeničnik za mesto velikega inkvizitorja kot naslednik Torquemada. Zupančič je sicer po njegovem lastnem priznanju bogonarjen pesnik, ali to nič ne dé. Anathema sit, kajti Tomaž Akvinski ne pozna take poezije. Zaplamtele bodo zopet grmade, dotlej pa bode dr. Ušeničnik varoval indeks, ki je „moralna moč“ katoliške cerkve. Da je sposoben za vodstvo inkvizitorske službe, dokazuje pa že sedaj, ko očita Aškercu, da „ko stopa po Rimu, ne vidi grobov, svetih vsakemu kristjanu“,

LISTEK.

Triumvirati in karteli.

Gospod urednik, v soboto je moj angelj varuh za trenotek odtegnil svojo roko od mene in zgodila se je nesreča, da sem čital v „Slovenskem Listu“ feljton, ki hoče biti po vsej sili duhovit.

Tako daleč smo torej že v Ljubljani, da imamo tukaj literarni kartel, triumvirat, ki je v neki gostilni vzel slovensko literaturo v zakup, in če bi ne bilo „Slov. Lista“, ki pozna celo vse ljubljanske kuhinjske tajnosti bolj natančno kakor Neža Rožmarinka, bi slovensko republiko duhov zadela osoda, kakršno so pripravljali asumpcionisti francozki ljudovladi. Brutus Dihurjev pa jo je srečno rešil, — in domovina je zopet iz nevarnosti.

Dá, kdo bi bil mislil kaj takega? Sedaj imajo morda vendar tisti filozofi prav, ki trdijo, da ni ničesar stvarnega, temveč da živimo samo kot iluzija. Kajti ako bi se hoteli držati faktov, ne bi mogli verjeti, da eksistuje tista črna zarota. Zupljivo prebiraje naše leposlovne časopise, nahajam v „Ljub. Zvonu“ najrazličnejša literarna imena; nahajam jih tudi v „Národovem listku“, v „Zvončku“, na knjigah

založnikov in na gledaliških oglasih; zato sem mislil doslej, da sme pri nas vsakdo pisati novele in romane in pesni in drame, samo če jih zna. Ali motil sem se. Vsa tista imena niso nič drugega, kakor pseudonimi preklicanega kartela, ki je menda tudi cenzuro prevzel namesto gospoda Wratschkota. „Tugomera“ n. pr. je spisal menda Aškerc, Gangl pa je zabranil njega predstavo. „Erotiko“ je zložil Aškerc, Govékar pa jo je sežgal. Prešeren, Stritar, Jenko, Kette, Zupančič, Murnik, Medved, Dolenc, Prijatelj, Cankar, Aleksandrov, Kristan, Kostanjevec, Šorli, sploh vsi starejši in mlajši pisatelji in pesniki so same metamorfoze triumvirata, ki ne dovoli, da bi poleg Aškercu, Gangla, in Govékarja še kdo pisateljaval.

To pa je zelo krivično, kajti ako bi samo oni trosili slovensko tinto, bi se morali kmalu izpisati in kaj bi potem počel ubogi „Katoliški Obzorik“, ki živi samo od zabavljic slovenskim literatom? Vzemite le zadnjo številko tega „znanstvenega“ organa v roko! Trije doktorji: Opeka, Gruden in Ušeničnik glodajo ob književnosti, dvajset strani so napolnili z uničevanjem slovenskega slovstva. Vendar ta triumvirat se pomnoži, če treba, še z dvema Lampetoma, dr. Debevcem in še s celo vrsto „kritikov“, da ubijejo, kar bi

bili prvi trije slučajno pustili živega. In ultima linea pa je še škof v rezervi s kakšnim pastirskim listom ali pa s svojo pečjo.

O, znamenite „kritike“ so to! Na pr. Grudnova študija o „Aglaji“. Ves veliki in mali katekizem je prebral ta učenjak, pa ni mogel najti nobenega pesniškega pravila, ki bi bilo ugodno „Aglaji“. (Da bi lažje prikazal Aškercu kot izgubljenega grešnika, je kritikoval pesem, kakršna je najprvo izšla v „Zvonu“, dasi jo je pesnik v „Novih poezijah“ nekaj spremenil, oziroma dodal.) In moder je. V vseh osebah, ki nastopijo v legendi, najde in išče Aškercu. Aglaja je Aškerc, Nero je Aškerc, Casca je Aškerc, Crispus je Aškerc, Eugenius je Aškerc, Callistus je Aškerc in Rufus je Aškerc. Vraga! Kaj pa je tedaj dr. Gruden? Prepustivši vse Aškercu in ničesar ne prihranivši za-se, je dr. Gruden vendar preveč — nesebičen. Ako bi pesem še enkrat čital, bi morda vendar našel tudi svojo personifikacijo v njej, seveda ne v Aglaji in v Rufusu tudi ne.

Dru. Ušeničniku je pa samo čestitati. Aškerc je razdvojen v svoji duši, le skepsa mu je še ostala, le dvom; Ušeničnik pa je sama harmonija. Zabrenkaj na strune nje gove duše, kakor hočeš, one ne poznajo disakorda; bržčas je na njih tako malo

na kak način se je porabilo tistih 20.000 gl., ki jih plačuje dežela za agrarne namene, in predlagal, naj se odobri dotična marginalna številka.

Posl. Žitnik je predlagal, naj se pred razdelitvijo posestev ne zahtevajo razdelni načrti, in naj se gozdni zakon mileje izvršuje, kakor je sedaj navada. Navedel je slučaj, da je neki kmet dobil ukaz pogozditi s smrekami parcelo, na kateri je že stala hiša in sadno drevje. Dalje je zahteval, naj se iz eraričnih drevesnic dajejo siromašnim posestnikom sadike brezplačno in končno grajal, da se izdajajo v agrarnih zadevah nemške razsodbe, da se delajo s slovenskimi strankami nemški zapisniki, in da se vsled tega ponemčuje zemljiška knjiga.

Dež. predsednik baron Hein je odgovoril, da se na leto na stotisoče gozdnih sadik daje siromašnim strankam. Vlada izda vsako leto razglas, kdaj in kje je prosti za podelitev sadik. Ako se res s slovenskimi strankami delajo nemški zapisniki, se bo to odpravilo. Redno se delajo zapisniki v tistem jeziku, v katerem govori stranka, in se tudi razsodbe izdajajo v jeziku strank. Kaznuje se v obče milo. Le če se kdo na noben način ne uda, se strožje kaznuje.

Poroč. dr. Tavčar se je izrekel proti Žitnikovi prvi resoluciji. S takimi splošnimi trditvami se pač ne sme priti v zbornico. Žitnik je sam rekel, da nič natančnega ne ve, da ni strokovnjak. Žitnikova dolžnost je bila predložiti detaljirane slučaje. Tega ni storil, dasi mora vendar imeti odlok v rokah. Če se je z odlokom zahtevalo kaj nezakonitega, se je stranka lahko pritožila na višjo inštanco, a če je tam pogorela, potem je Žitnik zahteval, naj se dež. zbor kratko malo izreče za premembo zakona, a sodi naj o stvari kakor slepec. Gozdni zakon, s katerim se bavi druga Žitnikova resolucija, je zastarel in ne odgovarja potrebam. Ljudstvo rado obide ta zakon. Ali s takimi pritožbami, kakršne je spravil Žitnik v zbornico, se daje ljudstvu več ali manj potuho in obuja mnenje, da se mu godi velika krivica, dočim je resnica, da se zakon v obče mileje izvršuje, nego bi se po njegovem duhu smel. Glede nemških vknjižb je poročevalec rekel, da izvirajo iz zastarele navade potiskati vse v okvir notranjega uradnega jezika. Nemške vknjižbe so posledica tega, da je vlada dotični akt predložila sodišču z nemškim dopisom. Žitnik je sicer rekel, da te resolucije ni stavil iz agitacijskih namenov, a jaz se bom preklicano varoval, da bi ne glasoval zanj.

Deželni predsednik baron Hein je pojasnil, da je Žitnikova prva resolucija naperjena proti komisiji za pogozdovanje Krasa, katere predsednik je dež. glavar. Poročevalec dr. Tavčar je odvrnil, da je pisana resolucija pač naperjena proti tej komisiji, besede Žitnikove pa so letele na agrarno komisijo, dočim je dr. Žitnik povedal, da se je slučaj, ki ga je imel v mislih, zgodil v Cerknici.

dasiravno je Aškerc zložil o katakombah eno svojih najlepših pesmi.

Ali, „kar so gospod naredili, so prav naredili“, pravi Krtačar v „Izgubljenem Bogu“ in zato mora biti res, da je liberalizem tega kriv, da je „toliko darov, toliko duha... a nikdar ne ućakamo zlatih sadov, ki bi se jih lahko veselil zdrav in svež rod“; ako jih pa že ućakamo, jih pa sežge... škof?... ne, menda liberalizem, in če je to predrago, jih Ušenićnik pomeće v orkus. Torej mora biti Ušenićnik hud liberal, ali pa so liberalci sami Ušenićniki. Pomislite, koliko zlatih sadov bi že bilo, ako bi neomejeno vladal klerikalizem! Res je, da še ni slovenskega klasika, ki bi bil klerikalec; res je, da na repertoarju slovenskih izvirnih dram ni klerikalnega imena; ali kdo vé, koliko bi že bilo dozorelo takih „zlatih“ sadov, ako bi ne bilo liberalne konkurence?

Dá, dá, ta konkurenca, ki ima preveć talenta, je kriva. To pa je spoznal samo kritićni triumvirat „Slov. Lista“, sestavljen iz novih svetovnih lući: Štefeta, Mazija in Cankarja najmlajšega. Toliko darov, toliko duha, toliko talentov... pa vse v liberalnem taboru! Pomagaj, Samiel!... Macbethove ćarovnice kuhajo ter izkuhajo — feljton. Ni vrag, da bi na ta naćin ne pridobili nekoliko tistih darov, tistega duha

Poročevalec dr. Tavčar je potem pojasnil delovanje agrarnih oblastev ter izrekel željo, naj se nastavi še tretji agrarni komisar. Za celo deželo pać dva agrarna komisarja ne zadostujeta.

Dež. predsednik baron Hein je pripoznal, da je treba tretjega komisarja. Vlada se je že obrnila v Trst, v Celovec in v Gradec z vprašanjem, če bi se dobil od tam slovenskega jezika zmožen uradnik, v statusu kranjskih uradnikov pa manjka toliko politićnih uradnikov, da ni moćno nobenega imenovati agrarnim komisarjem.

Posl. Boćić je dejal, da se ne more pridrućiti slavošpevom na agrarno komisijo, in to vsled nje delovanja v govornikovem volilnem okraju. Ne le da leže akti po 8 let nerešeni, gode se še druge reći. Tako je agrarni komisar Źupnek v zadevi vipavskih gozdov izdal odlok, ki sicer ne kaće, da bi bil z delom preobložen, pać pa da je svojo pisarno premenil v politićni urad in se postavil v slućbu politićne stranke. L. 1897. so vložili takoiimenovani „zatirani Vipavci“ prošnjo, naj se vipavskemu odboru vzame odkazovanje lesa iz gozda. L. 1899. so ti, katerim je odbor odrekel les, ker so ga prodajali in tako oškodovali sopošestnike, storili nove korake. Leta 1897. se agrarni komisar ni oziral na vloženo prošnjo. Nećem trditi, da je agrarni komisar s temi Vipavci v kaki oćji zvezi, dasi se je po Vipavi govorilo, da je bila taka zveza, in da se je vloga sporazumno napravila. Agrarni komisar je imel ćasa dovelj preiskati in odstraniti eventualne nedostatke. Preiskal te zadeve še do danes ni. Klerikalna stranka je dolćila Źupana in ves odbor koristolovstva in goljufije. A še to ni dovolj. Treba je bilo ves obć. odbor na sramotni oder postaviti, češ, to so sebićneći. Našli so poslušna ušesa pri komisarju Źupneku. Ta je brez preiskave izdal oklic kakor kak turški vali, odstavil je obćinski odbor od oskrbovanja gozdov samo na podlagi tega, ker mu je neki moć rekel, da bodo „zatirani Vipavci“ s sekirami vdarili na obć. odbor. Źupnek je utemeljil svoj oklic na jako ćuden naćin. Odvzel je upravo gozdov odboru za ćas, da se nove volitve izvrše in rabil izraz, da je odbor postopal pristranski. Poslal je cel zaboj teh oklicev v Vipavo v oćitni namen, opozoriti volilce: Ne volite teh moć, katerim smo morali oskrbovanje iz rok vzeti, volite tiste, katerim sem jaz izroćil upravo gozdov. In komu je izroćil upravo? Izroćil jo je stranki, ki je raznesla nedokazane dolćitve in na ćelo je postavil dekana Erjavca. Ta slućaj je preiskalo porotno sodiće. Cela armada klerikalnih prić je bila zaslišana, a ni mogla nićesar dokazati. Ljudski sodniki so izrekli obsodbo te stranke. S tem je dovelj povedano. Za pravno drćave je pać sramotno in škandalozno, če se drzne uradnik v politiće namene zlorabiti svoj urad, a naravnost impertinentno je, če brez preiskave, brez krivde na sramoten naćin odstavlja poštene moće od uprave gozda.

Dež. predsednik baron Hein je opravićeval agrarnega komisarja, češ, da je po-

za svoje — oh! — tako neplodno klerikalno literarno polje!

Najprvo se poskuća s Cankarjem. „Hvalimo ga, in svet bode mislil, da je — naš“. O Bog, varuj me prijateljev, sovraćnikov se obvarujem sam! In klerikalni modrijani so nenadejano ponudili Cankarju svoje prijateljstvo.

Kdor urne rokć, sol v glavi ima, si v vsaki nesreći pomagati zna.

Schillerjev Wurm je borna mevća; kako se komponira intrigantska gluma, naj se gre ućit v uredništvu „Slov. Lista“. Ali brez šale! Literarni triumvirat je izvrstna iznajdba. Zakaj ne bi kdo verjel, da res obstoji? Ali ni na Dunaju literarnih in kritićarskih klik? Ali se ne bojuje Krausova „Fackel“ proti njim? In kar je na Dunaju, mora biti tudi v Ljubljani. Na Dunaju imajo kršćanske socialiste, v Ljubljani jih imamo tudi; na Dunaju so klike, v Ljubljani tudi — quod erat demonstrandum. In če se Cankar ne vsede na Štefetove limanice, se porabi pravljico o kliki lahko za drugega. Ako dobć od njega refus, pohvalijo enkrat Zupanćića, drugić Ketteja — ne, od tega bi ne imeli koristi — pa morda Tavćarja? Ni vrag, da bi konćno „katolićka“ literatura ne prinesla „zlatih“ sadov! Malce neokretno so pa vendar zaćeli stvar. Da so prej mene vprašali za svet, bi jim povedal drugo sreditvo. S knes-

stopal nepristransko, in da je le slućajno postavil dekana Erjavca na ćelo odbora. Rekel je, da je prićakoval, da se bodo Boćićevi izrazi škandalozno, sramotno, impertinentno zavrnili od druge strani, a ker se to ni zgodilo, protestiral je proti njim.

Dež. glavar Detela je rekel, da ni slićal vseh izrazov, katere je rabil Boćić, ter posl. Boćića poklical k redu.

O tej zadevi je potem še na dolgo in na široko govoril posl. Žitnik, ki je s posebno vnamo hvalil agrarnega komisarja Źupneka in grofa Margherija.

Posl. Boćić je dejal, da se ne ćudi, da je deželni predsednik zagovarjal svojega uradnika, saj je to nekako njegova dolćnost. Tudi razumljivo je to, ker vlada sploh na nekako ćuden naćin postopa. Deželni predsednik pravi, da je agrarni komisar pravićno in pravilno postopal in da je liberalna stranka v novem odboru le slućajno izroćena na milost in nemilost klerikalcem. Ni res, da se je to slućajno zgodilo. Źitnik je dejal, da je glede razdelitve na eni strani 260 interesentov, na drugi pa samo 20. Boj radi gozda je nastal, ker so nekateri interesentje les prodajali, mesto da bi ga bili za-se porabili. Če bi bilo dalje tako šlo, bi bili kmalu ves gozd v Vipavo speľjali in razprodali. S tem, da se je odbor temu uprl, si je seveda nakopal mnogo nasprotstev. Ta boj se ne bje v Vipavi, nego v vseh obćinah gre se zato, kako naj se vćiva ali razdeli gozd. Erjavec je to spretno izkoristil. Razglasil je, da je za to, naj se gozd za vse jednako deli. Temu se je res le 20 posestnikov uprlo, ravno tistih, ki branijo svoje pravice. Źitnik je rekel, da obćinski odbor ni legalni zastopnik interesentov. Obćina ima dokaz v rokah, da ona okrbuje gozd, dokler se ta ne razdeli. Vzlic temu se je neposredno pred volitvami odstavil odbor, in to brez preiskave in brez dokazov za kako krivdo. Opozarjamo na konsekvence, ki jih mora tako postopanje imeti. — Kaj bo, če bo drugod kaka stranka brez dokaza dolćila odbor nepravilnega postopanja, ali se bo na podlagi tacega pavšalnega sumnićenja tudi tako postopalo? Pri vsaki volitvi so strasti razburjene, prav zato pa je dolćnost oblastev, varovati ćast dotićnih, ne pa jih na nećasten in sramoten naćin odstaviti, kakor se je zgodilo v Vipavi.

Poročevalec dr. Tavčar je izjavil, da je dobro, da se vćasih vzamejo birokratićni slućaji v zbornici v pretres. Tudi birokratje niso nezmoćljivi, naj so ministri ali agrarni komisarji. Nezmoćljiv je samo papeć. Umestno je, da ravno narodna napredna stranka to stori. Ne poznam hujega sovraćnika našega naroda, kakor je klerikalstvo, in dokler bom živ, se bom proti njemu boril. Zda se kaće, da ima centralna vlada tendenco, vtikati se v naše razmere in to na korist reakcije. Iz nećega akta sem razvidel, da ima sedaj dunajska vlada tendenco vtikati se v kranjske politiće zadeve, in to na korist klerikalstvu. Tak poskus hoće storiti poljedelsko ministrstvo. Navada je, da je poljedelski minister kak

škoľjsko palaćo imajo vendar intimne zveze; naj bi torej svetovali dru. Jegliću, da izda na svoje stroške drugo izdajo sećgane „Erotike“, — ta „zaprtak“ ali „klopotec“ kakor je nazival še lani duhoviti „Dihur“ Cankarjeve pesmi! — Sedaj bi tisti „klopotec“ gotovo tudi vsi moralni katolićani kupili in to bi bila tako uspešna demonstracija za svobodo literature, katero „Slov. List“ tako nenadoma zagovarja, da bi vsi njeni nasprotniki jeze popokali. Bati se je samo, da bi bilo v tem slućaju pri „Slov. Listu“, „Slovencu“ in „Katol. Obzorniku“ najveć — poćenih.

No, veste kaj, gospod urednik? Jaz se kmalu preprićam, če je kartel ali ga ni. Meseca svećana je moj desetletni sin, ki je tako talentiran, da zna celo lavretanske litanije na izust, „Zvonu“ poslal pet strani dolgo pomladno odo. Aškerc jo je zavrzel, a to sem še poćrl. Moja sedemletna hćerka Vam je poslala imenitno razpravo o temi: „Zataj mi je Mitlaű prinesel titlo, bracu pa tlaće“. Poloćili ste jo v koć. Danes Vam poľlje moj najmlajši sin — pet let mu bode kmalu in vse tete pravijo, da je prebrisan fant — idilo: „Tato se platno plodaja.“ Ako tudi tega ne tiskate, tedaj res živí ljubljanski literarni kartel, in Štefe ima prav, ako trdi, da se „pri nas najboljši talenti ne priznavajo“.

Asmodi.

star gospod, ki prav malo o poljedelstvu razume. Ti stari gospodje so nas pustili doslej v miru, zadnje ćase pa vidimo, da se hoće drugaće postopati. Predloćiti se hoće najbrć vsled prigovarjanja kacega kardinala ali škofa naćrt, s katerim se hoće kmetijsko drućbo unićiti. Vsled tega mislim, da napredna narodna stranka ne sme već ponićno v kotu stati, v katerem se ni upala spregovoriti besedice proti vladi, in zato je umestno, da se je spravil v razgovor slućaj uradniku, katerega osebo ćislam. Stvar je resnejša, kakor jo predstavlja deželni predsednik, ki si je hotel pomagati z nekaterimi dovtipi. Zakaj, će bomo videli, da se hoće minister vtikati v naše boje na korist klerikalcem, ne bo brzdati podrejenih uradnikov, ki se bodo potem tudi vtikali vanje, da se prikupijo ministru. Poslanec Boćić je žive krvi, izrazil se je preveć ostro ali v jedru ima povsem prav. Konstrukcija tega slućaja je taka, da izhaja oćitno, da se je hotelo Ź njim v politićen boj poseći. Če je imel agrarni komisar ta namen, zato se ne gre. Napravljen je njegov korak tako, da mora vzbuditi mnenje, da se je popolnoma nepoklican hotel vtikati v vipavske volitve. Kaj je v resnici hotel, nas nić ne briga, pać pa, kaj je dosegel. Njegov korak naredi utis pristranosti in nekrećnosti. Komisar ima neoporećno pravico provizorije izdajati, a le će je stvar preiskana, in će je dokazano, da je provizorij potreben. Prošnja za provizorij je bila dve leti pred volitvami vložena. Zakaj se ni tedaj ali v enem letu rešila? Na vsak naćin je obćalovanje vredno, da je c. kr. agrarni komisar ravno tisti trenotek, ko je klerikalna stranka potrebovala tak odlok, tudi izdal tak odlok in še z oćitanjem, da je odbor pristransko nepoštено postopal. Prav to, da je v sredi najhujšega boja izdal odlok, je dokaz, da je priskoćil klerikalcem na pomoć, hote ali nehoće. Če je provizorij potreboval, naj bi ga bil odredil vsaj dva meseca prej, ne pa 14 dni pred volitvami, ko bi moral vedeti, da se bo zlorabil njegov ukaz. Tudi glede imenovanja Erjavca in novega odbora se ne strinjam z dovtipi deželnega predsednika. Tudi tu ima Boćić prav. To je le prav slab dovtip, će pravi deželni predsednik, da se je neki liberalce prelevil v klerikalca. S tem se hoće le prikriti dejstvo, da se je odbor izroćil klerikalcem. To je le izgovor, s katerim je prikrevsal deželni predsednik sedaj, da bi prikrl napako. Odsek je namenoma napaćno postavil in većina v njem se je namenoma dala klerikalni stranki.

Nadaljuje potem svoje poroćilo, je posl. dr. Tavčar pojasnil, da se je v letu 1898. zgodilo pri posesti in bremenih zemljišć na Kranjskem prememb v skupni vrednosti 8,023.203 glđ. Novih dolgov se je vknjićilo 6,473.644 glđ., izknjićilo pa se je dolg v vrednosti 3,411.194 glđ.

Poroćilo se je vzelo na znanje, drugi dve Źitnikovi resoluciji sta bili sprejeti prva je bila odklonjena.

Posl. Źitnik je potem utemeljeva svoj samostalni predlog glede sklenitve nove pogodbe z Ogrsko za živinski promet. Predlog se je odkazal upravnemu odseku. (Konec prih.)

V Ljubljani, 7. aprila.

Iz skupne ministrske konference.

Dunajski listi poroćajo, da so nastale med vojnim ministrom baronom Krieghammerjem na eni ter med ministrskima predsednikoma na drugi strani tako hude difference, da bode Krieghammer moral odstopiti, ako se cesarju ne posreć izdrućiti obeh stališć. Vojni minister zahteva baje velikega kredita za nove, hitro strelajoće topove in za pomnoćitev vojske. Koerber in Szell pa se pretirano visokemu kreditu ustavljata, ker vesta, da bi jima delegacije ne pritrdile. Tudi mornarićni šef, baron Spaun je zahteval većji kredit, dovolilo pa se mu je samo neobhodno potrebnih troje milijonov kron. Oficizno se prereka, da bi bila v skupnem ministratvu res tako opasna kriza.

Kako „rešiti“ avstrijske Nemce.

V berlinski podrućnićki pangermanskega drućstva „Alldeutscher Verband“ je govoril minoli terek Ljubljance, urednik Samassa o narašćajoći slovanski nevarnosti za Avstrijo, in kako bi jo mogli Nemci najlaćje odvrtiti. Konćno pa je modroval Samassa,

Dalje v prilogi.

kakšna naj bi bila bodoča avstrijska politika. Govornik je „karakterizoval“ slovenske nasprotnike, Čeha, Slovence in Poljake. Da uide Avstrija slovenski federativni državi, treba spremeniti ustavo tako, da bodo mogli Nemci gospodarsko v miru napredovati, ne da bi jim bilo treba neprestano boriti se za „biti ali ne biti“. Galicijo, Dalmacijo in Bukovino je treba odločiti ter jim dati posebno stališče, druge avstrijske dežele pa tesneje združiti ter jih odločiti od carinske unije z Ogrsko. Namesto tega pa treba skleniti carinsko unijo z Nemčijo. Seveda treba skleniti z Nemčijo zvezo za obrambo in napadanje. Ideali Samasse so gotovo ideali vseh avstrijskih nacionalcev. Saj bi imeli z izločenjem omenjenih treh dežel Nemci stalno veliko večino v parlamentu in Avstrija bi bila nekaka vazalna država Velike Nemčije.

Vojna v Južni Afriki.

V angleških vojaških krogih so se pojavile zopet velike skrbi. Roberts molči, kar se smatra za slabo znamenje. Morda je njegovo stališče pred Bloemfonteinom celo v nevarnosti. Da nima konj, uniform, zlasti pa ne črevelj, ne taji noben list več. V Kapstadt je sicer res dospelo te dni več tisoč konj, toda ti so divji, utrujeni ter baje za ondotno podnebje neprimerni. Ker so Buri porušili več železniških prog ter so njihovi oddelki skoraj okoli in okoli Bloemfonteina, bode Angležem težko dovažati konje v Robertsovo taborišče. V Londonu imajo radi teh južnih železnic veliko skrbi. Dvomiti tudi ni več, da so oranjski Buri zopet zgrabili za orožje, ter da so se dvignili tudi skoraj vsi oni farmerji, ki so orožje oddali ter se Angležem navidezno podali. Okoli 20.000 Burov kroži okoli Bloemfonteina v oddaljenosti 20 milj in generala Lemmer in de Wett dobivata še vedno nove čete. V Mafekingu morajo vladati že obupne razmere. 1. aprila so Angleži pod Baden-Powellom vdrl iz mesta, hkratu pa je zgrabil polkovnik Plumer s svojo konjico Bure pri Ramathlabama. Toda Buri so pogladi Baden-Powela z velikimi izgubami nazaj, Plumerja pa so zapodili v beg. Moral je imeti precejšnje izgube, kajti celo londonski listi poročajo, da so mu Buri ubili 20 moških in še stero mož ujeti. Število ranjenecv pa ni znano. Bržčas je jako veliko. Buri so Mafeking še tesneje obdali. Angleška kraljica Viktorija je baje Robertsu ukazala, da naj Mafeking osvobodi čim prej, ter da naj v to svrhu upotrebi vse svoje sile. Tak ukaz bi bil Robertsu pač jako neugoden, kajti prekrižal bi mu sedanji načrt ter ga primoral operirati nazaj, mesto naprej proti Pretoriji. Današnja poročila javljajo o dveh bojih. Maršal Roberts je brzojavil 5. t. m. v London: General Methuen mi je brzojavil danes jutraj: Zajel sem danes generala Villebois-Mareuila s četo Burov. Villebois-Mareuil in sedem Burov je ubitih, osem ranjenih, 54 ujetih. Na naši strani so bili štirje ubiti, sedem pa ranjenih. Druga brzojavka Roberta pa poroča: Bojim se, da so Buri tri stotine pešcev in dve stotnici pešcev na konjih pri Reddersburgu, vzhodnje od Bethulia, zajeli. Tam je bilo namreč veliko število Burov s 4 ali 5 topovi. Angleži so se od 3 t. m. opoldne do 4 t. m. do 9 ure dopoldne držali dobro, potem pa so se menda udali. Ko sem 5. t. m. popoldne izvedel o tem boju, sem ukazal generalu Gatacre, naj maršira z največjo naglico od Springfonteina v Reddersburg. Razen tega sem poslal oddelek iz Bloemfonteina v Batany. General Gatacre ni mogel 6. t. m. ob 10. uri, ko je došel v Reddersburg, izvesti ničesar o izgubljenih pešcih. Dvomiti ni mogoče, da so Buri angleške pešce ujeli. Roberts je torej istega dne ujel 60 Burov ter izgubil vsaj 500 svojih vojakov.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. aprila.

— Kranjski deželni zbor. Poročilo o današnji seji smo morali pretrgati, vendar prijavljamo že danes celo, jako zanimivo debato, ki se je vnela pri poročilu o agrarnih razmerah. Ostale točke dnevnega reda so se rešile brez razprave. V današnji seji se je močno opazilo, da so veleposestniški poslanci vselej demonstrativno zapustili dvorano, kadar je govoril poslanec Žitnik. Ker je ta letos izredno zgovoren, so veleposestniki prav pogostoma zapustili dvo-

rano. Koncem seje je poslanec grof Barbo predlagal, naj bo prihodnja seja ne v torek, nego v sredo, kateri predlog je obveljal.

— Če je res! Govori se, da je vlada v škofiji poprašala, kako se je porabil tisti denar, ki je bil po potresu po cerkvah nabran za oškodovano ljubljansko prebivalstvo, katerega pa to prebivalstvo nikdar videlo ni. Nabralo se je takrat menda kacic 30.000 gld. Ko smo mi zahtevali, naj se o porabi tega denarja javno račun poda, se je „Slovenec“ na vso moč branil. Ako je vlada res zahtevala račun, je to prav umesten korak. Toda mi tej vesti ne moremo prav verjeti, dasi smo jo čuli od verodostojne klerikalne strani in z dostavkom, da je duhovna gospoda prav nejevoljna radi te zahteve. No, bomo videli.

— Krščanska ljubezen do bližnjika.

Šenklaški cerkovnik Habič, obče znan mož, opravlja svojo službo že celih štiri deset let. Zvesto in ponižno je služil že najrazličnejšim gospodarjem, trdno preverjen, da se mu to ne poplača samo v nebesih, nego vsaj deloma že na zemlji, vsaj v toliko, da bo mogel živeti takrat, ko ga minejo moči in ne bo več mogel opravljati svoje službe. Štirideset let služi ta mož za letno plačo 100 gld. Ako se pomisli, da mora od te svote plačevati 96 gld. za stanovanje, si lahko vsak sam izračuna, da živi mož prav za prav ob darilih, katere dobiva. Teh daril pa je od leta do leta manj, deloma ker duhovniki kar je dobiti rajši sami pospravijo, deloma ker ljudje niso več tako radodarni kakor v prejšnjih časih. Cerkovnik Habič, slaboten možiček, peša že dlje časa in je vsled tega začel premišljevat, če s svojim štiridesetletnim službovanjem ni zaslužil kake male pokojnine, vsaj toliko, da bi za silo mogel živeti. Omenil je to z vso ponižnostjo nekaterim kanonikom, a ti so mu kratko malo rekli, da iz te moke ne bo kruha. Pokojnine ne dobi. Mož je o njej sanjiral dolgo let, a zidal je na pesek. Šenklaški gospodje imajo sicer velikanske dohodke, tudi šenklaška cerkev jih ima, ali za starega oslabelega služabnika ne dajo niti groša. Pomagati pa mu le hočejo. Ponudili so možu, ki jim služi 40 let, da ga spravijo v ubožnico, kjer bi bil prekrbljen do smrti in bi te šenklaške gospode nič ne veljalo. Pa reci kdo, da niso dobrega srca! Tako dobrega srca so, kakor tisti bogataš, ki se je samega sočutja jokal, ko mu je star siromak pripovedoval o svojem trpljenju. Solze so mu curkoma lile po izpitnem obrazu in milo vzdihuje je poklical svojega hlapca ter mu ukazal: Janez, vrzi tega berača iz hiše, drugače mi srce še od sočutja počí!

— Naši „gospodje“. Iz Zatičine nam poročajo: Tu se je začel 24. marca misijon. Ljudstva je pridrlo ogromno od vseh strani. P. Angelik je naznanil na prižnici, da bodo ljubljanski frančiškani sami prodajali križe, škapulirje ter vse, kar kdo potrebuje za spomin na misijon. Očetje frančiškani so imeli najetega cerkovnika, da jim je opravljal kupčijo. Trgovci so se pritožili najprej pri škofu seveda brez uspeha, potem pa še pri okrajnem glavarstvu, a tudi brez uspeha, kajti v obrtnem zakonu ni baje proti kramarstvu frančiškanov nobenih določil. V uredništvo pa nam je prišel povedat zanesljiv mož o kamniških frančiških tole novico: Oni teden je poslala neka tovarna blizu Kamnika nekaj svojih ljudi v Ljubljano k „velikonočni spovedi“. Bili so, če smo prav poučeni, večinoma Tirolci. Tem seveda ni bilo toliko za spoved, marveč le za spovedne listke, s katerimi bi se v tovarni izkazali. Dva od teh sta šla k spovednicam k frančiškanom ter povedala, da se ne marata spovedati, ampak le spovedni list dobiti in pričela sta „glibati“ s tistim patrom za denar. Ker se možaka nista zmenila za spoved, udal se jima je spovednik in dal jima listke po — goldinarji! Ali je ta vest resnična, ne vemo. — Iz Trnovega pa nam pišejo: Ni še dolgo tega, kar je čutilo dekle iz Trnovega potrebo, oprati si vest pri spovednici. Svesta si svojih grehov, zaupala je strogemu izpovedniku, da se je predznila jedenkrat — samo jedenkrat čitati „Slovenski Narod“. Kakor puranu, ki zagleda rudeče krilce, vzkipela je kri blagemu dušnemu pastirju. V svoji besnosti izustil je za svoj „prevzvišeni“ stan nekam čudne besede. Rekel je: „Ker si čitala ta

od Boga zavrženi list, ti ne dam odveze in ti prepovem udeležiti se sv. obhajila“. Prestrašeno dekle je vse objokano ostavilo cerkev.

— Vinogradniško društvo na Glincah. Gospodarski talenti gospoda Vencajza so res velikanski. Pokazal je to pri „Glasbeni Matici“, ki se ima valed njegove „podjetnosti“ boriti z velikanskimi težavami, pokazal je to v Št. Vidu pri Zatičini, kjer so po njegovem nasvetu naložili neko večjo svoto tako izvrstno, da jim nese komaj dva odstotka in pokazal je to tudi pri „Vinogradniškem društvu“, katero je v tako kratkem času spravil tako daleč, da se ljudje ustrašijo, če le slišijo to ime. Konjski mešetar Kodela, ki postane sedaj restavratore vinogradniškega društva, je to g. Vencajzu naravnost povedal, in Vencajz mu je pritrdil. Konjski mešetar je izkušen mož in ve, da še berač ne mara iti v gostilno vinogradniškega društva, kaj še kak drug človek. Vsled tega je Kodela, predno se je zavezal, da prevzame gostilno stavi pogoj, da se morajo odstraniti vsi sedanjaki napisi. Vse mora proč, kar kaže, da je ta hiša in ta gostilna last „Vinogradniškega društva“. Napraviti se morajo novi napisi tako, da bodo ljudje mislili, da gostilna ni več „Vinogradniškega društva“, napraviti se mora tisti napis, ki je bil prej na hiši in tudi tisti sodček se mora naslikati, ki je nekoč kazal, da je Bobenčkova gostilna. Na ta način naj se ljudstvu nasuje peska v oči. Gospod Vencajz je sprevidel, da je konjski mešetar Kodela jako moder mož, ki pozna dejanski položaj, in vsled tega je brez obotavljanja sprejel ta pogoj. Pomagalo pa tudi to ne bo dosti, to naj nam g. Vencajz le verjame!

— „Saj nisi v cerkvi!“ Nedavno tega je bila v Logatcu pridiga, pri kateri je dotični duhovnik rabil tako nespodobne izraze, da jih ni možno označiti. Kako sodi občinstvo o takih pridigah, to se je kmalu potem pokazalo na jako značilen način. Neka jako pobožna gospa, katere rodbina se prištevja klerikalni stranki, je sedela v družbi, v kateri je njen sin v hitrici izgovoril nepristojno besedo. Gospa je ostro pokarala in zaključila z besedami „Saj nisi v cerkvi, da tako govoriš“, Mislimo, da je s tem dovolj povedano!

— Župnik Erzar. Iz Selc nam poročajo: Gonja proti „Slov. Narodu“ se izvršuje po naročilu knezoškofovem prav pridno. V to svrhu poslužujejo se razven privatnih sestankov tudi lece in prižnice. Nedavno bil sem pri znanem g. Matiji Erzarju, župniku v Selcah, zaradi nekega obračuna. Pri tej priliki mi je rekel, da nimam pravice „Naroda“ brati, ker je prepovedan. Jaz sem na to prepoved neustrašeno reagiral, trdeč, da je ta prepoved le od škofa, ki pa meni o takih stvarih nima ničesar prepovedovati. Seveda sem moral — ne brez ugovora — spraviti psovko, da sem „pasjeverec“. Gosp. župnik! Kakšen naslov pa bi se prilegal duhovniku, ki odtrga svojemu hlapcu 12 kron od plačila, ker mu je nagajiva kobila, ki se rada vzpenja, zlomila ojnico, ki niti nova ne stane čez 5 kron? Če pa duhovnik to svoje ukazano dejanje še raz leco oprati skuša, kakor ste to Vi pri popoldanskem nauku v nedeljo, dne 18 p. m., storili, mesto da bi bili učili o zatiranju ubožcev, vdov in sirot, kako bi se „spodobno“ imenoval tak duhovnik? Dalje označujete vedno, da ne dobi odveze, kdor čita „Narod“, in to tudi faktično izvršujete. Posledica te diplomatske škofove prepovedi je, da ljudje k spovedi ne hodijo. Česar pa župnik sam ne more, to storita njegova kaplana. Tako je rekel pred kakim mesecem kaplan Franc Čemažar, da sta v Selcah dva, „ki podirata cerkev z dinamitom“ (!). Toda vedite, da podira cerkve in vero le duhovščina sama s svojim nestrpnim ravnanjem. To večno ruvanje zoper časnike, ki bičajo njihove napake, je pa tudi nekaka posledica političnega delovanja nekaterih duhovniških zagrzencev. Če presedi duhovnik-konsumnik ves teden za „pudelnom“, seveda nima časa pridige študirati. Kako hvaležna je torej prepoved škofova, ker obdeluje duhovnik kar staro snov proti časopisom. In kakšen je sad teh prepovedij in propovedij? Pred leti smo imeli le dva „Naroda“, sedaj pa jih dohaja — 6 + 7, t. j. 13.

— Brezvpilven agitator. Piše se nam z Notranjskega: Premski g. župnik

Križaj je vrl katoličan. V dolzih letih svojega službovanja na Premu zadobil si je neminljivih zaslug — za svoj denarni žep. Prišel je kot suh in tih možiček semkaj, a sedaj ga njegovi, na „obrto“ napravljeni škornji komaj nosijo. Od kmeta trpina zadobljene novce prav rad istemu posojuje, proti kakšnim obrestim vedo najboljše kmetije. Gospod Križaj bil je mnoga leta tako rekoč „mrtev mož“. Čez teden študiral je suhoparno pridigo, a v nedeljo je vedno še to pozabil, kar se je med tednom z trudom „nagulil“. Sploh so njegove zanimive pridige po celi okolici dobro znane. V zadnjem času prevzel je gospod župnik službo katoliškega agitatorja za premsko župnijo. Hudobneži pravijo, da ga je k temu prisilil kaplan Rudolf. Bolj verjetno pa je, da so mu gospod „Malaventura“ iz Ljubljane namignili. Pa župljani predobro poznajo gospoda Križaja in za to ne bo dosti opravil. Kako malo vpliva ima, se je izkazalo lani. Po strastni agitaciji peljal je gospod župnik na občni zbor kmetijske družbe v Ljubljano le jednega volilca, „Jožka iz Kilovč“. Oba bila sta seveda iznenadena nad izpizantno stavbo „Narodnega doma“. Sosebno Jožek se ni mogel nagledati bele „Iblane“. Ko je zvečer odhajal vlak proti Notranjski, zadonelo je iz sto in sto grl „Pereat škof“, le naš Jožek upil je hripavo „Živio gaspud“. Gospod župnik se toraj zastoni trudi; na njegove limanice se niti kalin ne usede več. Še za časa g. Žgura so se notranjski kalini odvadili duhovniških limanic. Radi Žgura je v premskem župnišču strašilo, da je groza spreletavala vsacega, ki je o tem slišal. Vsak večer, okoli 9. ure, sesula se je kar cela košara turšice in fižola iz dimnika. Ljudstvo pripovedovalo si je s strahom o teh čudnih dogodkih v farovžu. O tem obveščena je bila bližnja orožniška postaja. Službujoči žandarm ni nikakor veroval, da bi fižol in koruza v dimniku rastla. Šel je z množico ljudstva zvečer „čudež gledat“. Obe dekli, kuharica in hišna gospoda župnika, bili sta navzoči. Točno, ko je ura v stolpu devet odbila, sesuje se kakor običajno turšica in fižol iz dimnika, na prestrašeno množico. Orožnik je seveda vso pozornost obrnil na domače. Opazil je dekle, ki je ravno kar segla v žep po „nov čudež“. Zgrabil jo je v trenutku za roko, ko je hotela v dimnik zagnati iz kmečkih žuljev pri „biri“ nabrani fižol in koruzo. Hišna pač ni upala, da bo nje komedije konec tako žalosten. Njen „čudež“ bil je namreč maščevalni čudež. Hišna je bila grozno ljubosumna na svojo tovarišico in ker jo je poznala za jako — strahopetno — upala je, da jo strahom iz farovža izžene. To dogodbico še morda niste, gospod župnik slišali, mi pa od tistega časa ne verujemo nobenemu prebivalcu kacega farovža ne besede.

— Dramatično društvo v Ljubljani.

Letošnji občni zbor vrši se v sredo, dne 11. t. m. v mali čitalnični dvorani v »Narodnem domu«. V smislu društvenih pravil izstopijo iz odbora prvi trije po abecednem redu imen vrste: se odbor-niki: gospod dr. vitez Bleiweis Trsteniški, koncertni vodja »Glasbene Matice« gospod Matej Hubad in sodni pristav gospod Fran Milčinski. Med letom izstopil je pa iz odbora odbornik gospod dr. Zbašnik. Ostanejo pa še v odboru predsednik dr. Ivan Tavčar, dr. Josip Stare, dr. Fran Tekavčič, ravnatelj Gustav Pirc in profesor Luka Pintar.

— Mestna hranilnica ljubljanska. Kakor smo poročali, je občinski svet v svoji zadnji seji odobril računski zaključek in bilanco mestne hranilnice ljubljanske za minolo leto 1899. Teden prej se je pečal s tem zaključkom upravni odbor imenovane hranilnice pod predsedstvom g. Vaso Petričiča, ki je ob tej priliki v daljšem govoru popisal zgodovino tega zavoda in prav nadrobno pojasnil posamezne posebno zanimive točke v bilanci. Povdarjal je, da je postala mestna hranilnica ljubljanska največji slovenski denarni zavod, in da je torej poklicana izvrševati velevažno ulogo na narodnogospodarskem polju. To so pokazali uspehi kratke dobe desetih let njenega obstoja. Razvija se zavod nenavadno hitro, in to je dokaz, da ga občinstvo potrebuje, in da ima zaupanje vanj. Poslovanje v hranilnici se je občutno razširilo. Njeni prostori so postali pretesni in že mora hranilnica misliti na to, da si sežida svoj lastni dom,

kjer bo našla prikladne prostore, ki pa bo tudi v okras slovenski metropoli. Za tak napredek se je zahvaliti po največ zavednemu slovenskemu občinstvu, pa tudi nič manj požrtvovalnosti nekaterih rodoljubov, ki jih je občinski svet pozval kot zastopnike in člene v upravni odbor, da čuvajo koristi mestne hranilnice ter pospešujejo nje razvoj. Mučno in odgovorno je delo upravnega odbora in iz njegove srede izvoljenega ravnateljstva, če se pomisli, da jima je naloga kar najbolje gospodariti z vložnimi milijoni, in da je treba 67 sej v letu, da zmagata kopo poslovnih predmetov. Dasi pa ta naloga ni prijetna, prepričani so vendar vsi odborniki, da ve njih delovanje občinstvo v pravi meri čislata in to na način, ki je pogoj vsemu podjetju, z naganjem svojih prihrankov in zajemanjem posojil pri mestni hranilnici ljubljanski. Ne morem si kaj, rekel je gospod predsednik, da bi ob tej priliki ne bil dal izraza svojim čutilom v navedenem smislu, ne morem pa tudi zamolčati, da sem našel kot predsednik zavoda vedno krepko podporo pri vseh členih upravnega odbora in ravnateljstva, zlasti pri podpredsedniku gosp. notarju Gogoli. Za to izdatno podporo se torej iskreno zahvaljujem. Upravni odbor je navdušeno pozdravil ta odgovor in gosp. predsedniku Vaso Petričiču prisrčno čestital na lepih uspehih mestne hranilnice, h katerim je največ pripomogel on s svojo trudoljubivostjo in neumorno požrtvovalnostjo.

— **I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.** Postava, katera dovoljuje olajšave pri vračevanju potresnega državnega posojila v Ljubljani, dobila je Najvišje potrjenje. Da se doseže enotno postopanje, sklenil je odbor I. društva hišnih posestnikov v Ljubljani vzeti to akcijo v svoje roke, in sicer za one člene, ki izrazijo to željo. Preskrbel bo za to potrebne tiskovine in uradne priloge, ter bo tudi v sporazumljenju z dotično stranko sestavil prošnjo na c. kr. finančno ministrstvo. V to svrhu vrši se shod členov društva v četrtek, dne 12. aprila t. l., ob 8. uri zvečer v vrtne salonu hotela pri Maliču. Nujno je potrebno, da se tega razgovora in sestanka, ki tangira gotovo vse slojeve našega prebivalstva, udeležijo društveni člani polnoštevilno. Pri tej priliki predaval bo tudi odbornik gosp. dr. Gregorič o gospodarskem položaju hišnega posestva v Ljubljani posebej z ozirom na državno potresno posojilo. Rapravljalo se bo o občnem položaju hišnega posestva v Avstriji in zanimive podrobnosti tega položaja poučile bodo marsikaterega posestnika o stvareh, na katere morebiti niti niso mislili. Vedno rastoča bremena, ki se nakladajo hišnemu posestvu, silijo v tesno združenje vseh posestnikov v Avstriji. Razna društva hišnih posestnikov nameravajo zjediniti se v centralno zvezo, kateri se hoče tudi I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani priključiti. K napovedanemu shodu imajo pristop le društveni člani. Od odbora sklenjeni hišni red daje se članom društva brezplačno vsaki dan od polu 6. do 7. ure v društveni pisarni.

— **O rednej seji mestnega šolskega sveta,** ki se je vršila dne 20. marca t. l., smo prejeli sledeče poročilo: Predsednik otvori sejo ter se pohvalno spominja dosežanjega poročevalca mestnega šolskega sveta, g. predsedstvenega tajnika E. Laha. Sklene se, da se mu za njegov dolgoletni trud izreče pismena zahvala. Potem se je obravnavala neka pritožba do c. kr. deželnega šolskega sveta v zadevi razpravnega jezika pri sejah mestnega šolskega sveta. Sklenilo se je, da mestni šolski svet c. kr. deželnemu šolskemu svetu primerno označi svoje pravice in svoje stališče napram tej pritožbi. Zadeva dvojezičnih napisov na mestnih nemških ljudskih šolah se odstopa mestnemu magistratu, da preskrbi kredit za stroške. Reši se prošnja nekega pomožnega učitelja, da bi smel pred postavnim rokom delati izpit o učni usposobljenosti, ter podeli dvema učiteljicama po tretja, jednemu učitelju pa četrta službena starostna doklada. Gledé na hospitacije se je vsled deželnega šolskega sveta razpisa moral v nekaterih točkah preurediti pravilnik in se bode vnovič predložil deželnemu šolskemu svetu. Dalje je bil sprejet predlog, da se vsled velike množine učenk deželnemu šolskemu svetu priporoči razširjenje mestne dekliške nemške šestrazrednice v osemrazrednico. Reši se pritožba

zoper neko učno moč. Nekega učitelja, ki prošal denarne podpore, se je toplo priporočilo deželnemu šolskemu svetu. Dvema učencema in štirim učenkam se je odobril odpis ukovine: jedna v Šiški bivajoča učenka pa je bila vsprejeta v mestno šestrazrednico. Končno je mestni šolski svet sklenil, opozoriti vodstva šol, da v Ljubljani službujoče že izprašane radovoljke, oziroma pomožne učiteljice pozovejo, naj se bolj zanimajo za izpraznjena mesta na deželi, kakor se je to godilo dosedaj.

— **Na korist Prešernovega spomenika.** Odbor za postavljenje Prešernovega spomenika razpošilja to le vabilo: Ves izobraženi svet spominjal se bode letos, v šestem svetem letu, posebno slovesno pesnika „Nebeške komedije“, duševnega velikanu Danteja, kateri je Veliki teden leta 1300, prvega svetega leta, izvršil svoje simbolično potovanje skozi peklo, vice in nebesa. Zato priredi podpisani odbor javno predavanje o Danteju in njegovem „poema sacra“ v ponedeljek, dne 9. aprila t. l., točno ob 6. popoldne v dvorani „Mestnega doma“. Predaval bode gospod prof. A. Laharnar; vstopnina po jedno krono za osebo pa je namenjena v korist Prešernovemu spomeniku. Vstopnice dobivajo se v magistratnem ekspeditu in v Šešarkovi trafiki, na dan predavanja pa pri blagajnici v „Mestnem domu“.

— **Izredni občni zbor „Sokola“** ljubljanskega bode po velikonočnih praznikih in sicer v četrtek, dne 19. t. m. Na dnevnem redu je: 1. Volitev jednega odbornika, da se popolni število odbornikov. 2. Razgovor o bodočih društvenih izletih. 3. Prosta zabava, oziroma „jour-fixe“. Zaradi priprave in skušenj za koncert „Glasb. Maticice“, pri katerih je bilo mnogo članov „Sokola“ zadržanih, odbor ni mogel sklicati tega izrednega občnega zbora že ta teden, kakor je želel.

— **Štajerska kmetijska družba** je imela dne 28. marca v Gradcu svoj občni zbor. Ta kmetijska družba deluje prav malo, ne dosti več, kakor tista glasovita „Societá agraria“ v Trstu, kateri se roga ves svet, za slovenske kmete na Spodnjem Štajerskem pa že celo ničesar ne stori. Ker se ta štajerska družba ne more ponášati z nikakimi zaslugami, je začela javno zasramovati štajerske Slovence. To se je zgodilo na občnem zboru, ne da bi bil predsednik to zavrnil. Škandal!

— **Občinske volitve v Trstu.** Izid volitve v prvem razredu je za progresovo stranko hud moralen udarec. Izvoljenih je bilo sicer najmanj njenih kandidatov, ali vse okolnosti kažejo, da je ta, doslej tako ošabna stranka postala hudo bolna. Od 469 volilcev prvega razreda jih je prišlo 360 na volišče. Oddanih je bilo za progresovo stranko 138 kompaktnih glasovnic, na 220. glasovnicah pa so bili zapisani različni kandidati. Dosedanji župan dr. Dompieri je bil, kakor smo že včeraj poročali, tudi v tem razredu izvoljen. 72 glasovnic se je glasilo samo na njegovo ime. Ako se pomisli, da sta proti Dompieriju nastopili tako progresova, kakor demokratična stranka, je ta izvolitev jako značilna. „Avanti“, glasilo neodvisnih socialistov, ki je podpiral Dompierijevo kandidaturo, pozivlja z ozirom na ta izid voditelje progresove stranke dr. Veneziana, Benussija in dr. Mompurga, naj se umaknejo iz političnega življenja, če imajo le še iskrico sramežljivosti v sebi.

— **Iz Novega mesta** se nam piše: Umrla je soproga nekdanjega našega večletnega župana g. pl. Lehmana. Včeraj dne 6. aprila smo jo pokopali. Toliko premoženja je v hiši, da bi se lahko plačal največji kondukt. Žena tega ni hotela. Izrekla je, da se ponižno, navadno pokoplje, denar pa, ki bi kondukt stal, dá revežem. 180 gld. je mož dal revežem! Nič zvonjenja, kakor malce pri frančiškanih. Mesto jednega duhovnika sta prišla dva. Skoraj nismo vedeli, kdaj bo pogreb. Ali prišlo nas je le precej vkup. Nič parte-a. Reveži so pa prišli in spremili to gospo, ležečo v navadni leseni krsti. Lep ji naj bo spomin!

— **Značilno pripoznanje.** Celjski trgovci so se postavili zoper nedeljski počitek, češ, da baš nedelja je za celjske trgovine edini dan dobička, ker je tukajšno trgovstvo navezano edino na kmečke odjemalce iz okolice, kateri pa nimajo med tednom časa hoditi v mesto kupovat. Če

se v nedeljo trgovine zapro ter vsled tega odpade skupiček kmetov, morajo nemški trgovci večino svojih uslužbencev odpustiti. To priznanje govori dovolj, kdo zdržuje nemške trgovce v Celju.

— **Umrla je v Ilirski Bistrici** gospa J. Žnidaršič, mati vrliga narodnjaka in znanega trgovca g. Antona Žnidaršiča. Zadel jo je mrtvoud. Blagi ženi bodi zemljica lahka!

— **Usposobljenostni izpiti za ljudske in meščanske šole** pred ljubljansko komisijo se začno dne 7. maja t. l. jutraj ob osmih. Prošnje je poslati do 30. aprila.

— **„Ljubljansko učiteljsko društvo“** bode imelo svoje redno mesečno zborovanje v ponedeljek, dne 9. aprila t. l. ob 6. uri popoldne v sobi II. a razreda II. mestne deške ljudske šole v Ljubljani po nastopnem vsporedu: 1. Predsedstvena naznanila. 2. Dopisi. 3. Formalne učne stopnje, nadaljuje g. nadučitelj Fr. Gabršek. 4. Nasveti. Gostje dobro došli!

— **Občni zbor učiteljskega društva za radovljiški okraj** bode v četrtek, dne 19. aprila popoldne ob 2. uri v Lescah. Razven običajnega vzporeda je na dnevnem redu predavanje g. Lj. Stiasnega „Iz moje popotne torbe“. Odbor vabi k obilni udeležbi.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu marcu 1900 vložilo je 287 strank 72.157 K 98 vin., dvignilo pa 211 strank 63.957 K 60 vin., 22 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil 89.900 K. Stanje vlog 2.088.433 K 16 vin., stanje hipotečnih posojil 1.415.490 K 27 vin., denarni promet 304.636 K 18 vin.

— **Promet ne vrhniški železnici** je od novega leta sem glede tovarnega blaga dovoljen, a neumljivo nam je, zakaj se ne napravi na Vrhnikih naprava za obračanje strojev, da morajo vlaki v Ljubljano voziti mesto z glavo vedno — z repom „naprej“!

— **Cesta za gradom v Gruberjevih ulicah** ima biti v kratkem znižana.

— **Glas iz občinstva.** Kdor hodi večkrat na dan po sv. Florijani ulicah, bode lahko opazil, da stoje na hodniku poleg cerkve razni zabojčki s smetmi in odpadki, kar je prav gnjusno videti. Prebivalci v hišah ulice na Grad imajo razvado, da pri nesó smeti in odpadke v zabojčkih k cerkvi in jih tamkaj puste, dokler ne pride smetar. To traja včasih prav dolgo. Želeti je pač, da bi se ta nedostatek odpravil.

— **Maščevanje je sladko.** Veliko veselja in smeja je obudil te dni na sv. Martina cesti prizor, ko je neko nesrečno zapeljano dekle mimo korakajočemu regimentu vojaštva prezentiralo sad svoje ljubezni in v jednomer imenovala očeta, ki je pri regimentu in ga obkladala z raznimi priimki. To so se vojaki muzali!

— **Z rešilnim vozom** so prepeljali včeraj popoldne z južnega kolodvora Mihaela Zupana, gozdnega čuvaja v radeški grajščini pri Zidanem mostu, kateri si je bil zlomil nogo.

* **Knez Ferdinand bolgarski** — ženin. „Information“ piše, da je bolgarski knez zaročen z veliko vojvodinjo Heleno Vladimirovo, hčerjo velikega vojvode Vladimira Aleksandroviča. Helena ima šele 18 let ter je s carjem v sorodu. Knez Ferdinand bo moral stopiti v rusko pravoslavno vero.

* **Svojega otroka mučila do smrti.** Praški listi poročajo nov slučaj bestialnih starišev, ki trpinčijo lastnega otroka do smrti. Zakonca Czerny v mestu Ričan sta svojega 4 in pol leta starega sinčka tako pretepala, da je imel vse ude pohabljen, da je bil poln gnojnih ran in opečen na raznih krajih. Priče pripovedujejo, da sta dečka posajala na razbeljen trinožnik, ali ga devala v ledenomrzlo vodo ter ga neusmiljeno pretepala. Otrok je umrl in zdravnik je na mrtvem truplu konstatiral, da je umrl radi trpinčenja. Ko so peljali zakonca na okr. sodišče, ju je hotelo občinstvo pobiti. V kratkem bo v Pragi obravnavano.

* **Tinta — zdravilo.** Dermatologi porabljajo tinto že precej časa kot zdravilno sredstvo proti kožnim boleznim. Dr. Leistikov je iznašel sedaj novo vrsto tinte, v kateri je žveplasto železo, ki se rabi proti pršcu, šenu in lišaju. Rabi pa se tinta tudi za kopeli in za obkladke. Zdravniki so torej glede tinte docela drugačni nazorov kakor ljudstvo s svojimi preisodki.

* **V blaznosti.** V Temešvaru živita zakonca Mannheim v neprestanem prepiru

in razkolu. To je 19letno hčer Marijo tako žalostilo, da je postala melanholična in je končno celo zblaznela. Začela je besneti, zato so jo prepeljali v bolnišnico, kjer pa je hitro ozdravela. Prišla je torej zopet domov. Toda nekega jutra je začutil oče smrad po dimu. Hitel je v hčerino sobo in našel Marijo v plamenu. Napolnila je s špiritom veliko posodo, zažgala špirit in sedla nanj. Oče jo je hotel rešiti, a besno ga je odbijala in kričala: „Pustite me v nebesa, angelji že čakajo name!“ Vsa obžgana se je končno onesvestila. Prenesli so jo v bolnišnico smrtno obžgano.

* **Šestorica morilk soprogov.** Ogrski listi poročajo, da so v južnoogrskem kraju Liget zaprli šestorico ženskih, kar so zastupile svoje soproge. Zločin se je razkril s tem, da je priznala vdova Kovacs, da je zastupila moža kakor še pet drugih kmetiškich žen. Napravile so si strup iz kristavca.

* **Ženska morala v Nagy-Körösu** mora stati na sila šibkih nogah. Minoli mesec so namreč zaprli ondi neko razupito žensko Rezo Gyulay, ki je „zdravila“ omožene in neomožene ženske. Več njenih pacientinj je zbolelo, ena leži nevarno bolna v bolnišnici in ena gospa je umrla. Brezvestna ženska je operirala in masirala okoli 200 žen in deklet. Njih imena je imela zapisana v svoji knjigi. Zaslužila je s tem dosti denarja. 30 žen in deklet so že zaprli. Kompromitirane so ženske iz najboljših hiš, in marsikatero dekle je izgubilo svoj deviški renomé. Aféra je rodila nečuvence škandale in tudi mnogo žalosti.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj 7. aprila. Danes sta imeli obe vladi s skupnimi ministri novo sejo radi skupnega proračuna za l. 1901. Potem so bili skupni ministri v avdienci pri cesarju. Zvečer zapuste ogrski ministri Dunaj.

Dunaj 7. aprila. Finančnima ministroma se je posrečilo doseči, da se krediti za vojsko in mornarico določijo samo v toliko, kolikor je neobhodno potrebno. Oziralo se je pri tem na finančne razmere v Avstriji in na mednarodni denarni promet.

Dunaj 7. aprila. Vest, da misli vojni minister Krieghammer po delegacijah odstopiti, se v ogrskih listih potrjuje.

Berolin 7. aprila. Car Nikolaj je sprejel bolgarskega vojnega ministra Paprikowa.

Pariz 7. aprila. General Villeboin-Mareuil, ki je padel pri Boschkopu, je rodod Francos. Njegov brat, sestra in mati žive v Parizu.

Pariz 7. aprila. Brat generala Villeboin-Mareula namerava prositi angleško vlado, da mu dovoli iti po bratovo truplo ter ga prepeljati na Francosko. Padli general je bil šele 43 let star.

Bruselj 7. aprila. Poroča se, da je car privolil, da se poroči velika vojvodinja Helena z knezom Ferdinandom bolgarskim. Princesinja ima šele 18 let, knez Ferdinand pa 39 let. Iz prvega zakona ima Koburžan čvetero otrok.

Bruselj 7. aprila. Vsi tovariši napadalca Sipida tajé, da bi bili z njim v zvezi. O atentatu sploh niso ničesar vedeli, predno se ni dogodil, Shod, ki se je vršil, je bil samo manifestacija proti vojni z Buri. Na kolodvoru so hoteli klicati le: „Živeli Buri!“ in „Doli Anglija!“ Kake zarote in kakoga načrta ni bilo.

London 7. aprila. Vsi listi se bavijo s kapitulacijo tistih peterih angleških kompanij, ki so se morale pri Reddersburgu Burom podati. Konstatuje se, da se niso mogle zavarovati z rovi, in da je bil zategadelj nadaljni odpor docela nemogoč.

London 7. aprila. Pri Hoornspruitu so ujeli minolo soboto Buri 389 Angležev ter jim vzeli 7 topov, 77 vozov živil in nekaj važnih vojnih načrtov. Izgubili pa so 3 mrtve in 10 ranjencev.

London 7. aprila. Maršal Roberts, ki je dobil dovelj konj, namerava že te dni nove operacije.

Narodno gospodarstvo.

— Trgovinsko ministrstvo poroča trgovski in obrtniški zbornici, da je ravnateljstvo topničarskega arzenala v Zofiji razpisalo na dan 30. aprila t. l. ponudbeno razpravo glede dobave različnega usnjenega materijala za arzenal. Razprava se vrši v prostorih oficirske kazine v Zofiji. Približna vrednost dobave je 29.027 fr. 50 cents. Kavcija znaša 5 % gorenje vrednosti. Natančnejši ponudbeni pogoji se lahko vpogledajo pri ravnateljstvu arzenala v Zofiji.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Olga Dev v Kranji 10 K iz namiznega nabiralnika Peter Mayrjeve gostilne. — G. Fran Mikolič v Sodražici 6 K, daruje veselo omizje v gostilni pri Močnikovi Neži v Sodražici. — G. Mat. Bavdek na Dunaji 5 K (prvo došlo mu peterokrono). — Skupaj 21 K. — Živeli darovalci!

Za Prešernov spomenik: Neimenovana rodoljubna dama v Ribnici 21 K 50 vin. nabrane v veseli družbi pri g. Francu Podboju. — G. Karla Modic v Kranji 7 K 20 vin., katere so darovali: Gospi Cenka Debevc in Anka Lovšin in pošiljateljica, vsaka po 2 K, g. Jos. Verdir 1 K in gospa Domicelj za razglednice 20 vin. — Skupaj 28 K 70 vin. — Živeli rodoljubni nabiralci in vsi darovalci in darovalke!

Slovinci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesto utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 180 a. v. Po poštne povzetji razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogo po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 4 (11—5)

Posebne antiseptične prvine praškega domačega mazila iz lekarn B. Fragnerja v Pragi proučujejo jako dobre uspehe pri celjenju raznih ranjenj in služi to sredstvo ob enem v varnost ran in za odstranjenje vsacega onesnaženja in vnetja, kakor tudi olajšuje bolečine. To dobro domače sredstvo se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat. b

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 305-2 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Marčij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
6.	9. zvečer	730-8	4-2	sr. zahod	dež	mm
7.	7. zjutraj	727-1	5-0	sl. jug	dež	22-6
8.	2. popol.	723-4	8-2	sr. zahod	dež	22-6

Srednja včerašnja temperatura 4-5°, normala: 7-9°.

Dunajska borza

dne 7. aprila 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K 30 h
Skupni državni dolg v srebru	99 „ 50 „
Avstrijska zlata renta	98 „ 50 „
Avstrijska krona renta 4%	98 „ 90 „
Ogrska zlata renta 4%	97 „ 30 „
Ogrska krona renta 4%	93 „ 70 „
Avstro-ogrski bančne delnice	126 „ 75 „
Kreditne delnice	226 „ 95 „
London vista	242 „ 85 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118 „ 60 „
20 mark	23 „ 67 „
20 frankov	19 „ 26 „
Italijanski bankovci	90 „ 30 „
C. kr. cekini	11 „ 38 „

Praške in graške velikonočne gnjati (šunke)

☞ kilo 1 gld. ☞

rozine (sultanine)

☞ kilo 52 kr. ☞

dokler je kaj zaloge samo pri

J. C. Praunseiss-u, Ljubljana, Glavni trg 19.

☞ Praške gnjati imajo vžgano ime. ☞ (109—1)

Oddelek za sukno firme

Kastner & Öhler v Gradcu

ima največji sortiment (426—11)

pristno štajerskega lodna

Priznana najboljši izdelki iz zajamčeno čiste ovčje volne. Modno blago; črno in modro blago za obleke za gospode.

Vzorec franko.

(36-4)

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rdečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe

Mattoni-jeve Giesshübler slatine.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Vajenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika ter zadostne šolske izobraženosti, sprejme se v trgovino galanterijskega in norimberškega blaga v Ljubljani. (692—1)

Kje? pove upravništvo „Slov. Ner.“

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po avci osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Hebr, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonbi vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonbi vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonbi vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonbi vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonbi vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

V Spodnji Šiški št. 9

se oddajo

s 1. majem 1900

za večletno dobo

4 dobro urejene, obokane vinske (710—1)

klet

v najem.

Več se poizve v Spodnji Šiški šte. 9 pri Antonu Povšetu in v Štepanji vasi šte. 19.

Stajerska
POČASKA
KISLA VODA Jemljevo Styria-vrelec
SVETOŠLAVNA.
krepčevalna pijača. Neprekošana zdravilna voda.

Glavna zaloga za Kranjsko:
MIHAEL KASTNER
v Ljubljani. (573—6)

Zahvala.

Visokorodnemu gospodu primariju dr. E. Štajmerju v Ljubljani, se prav lepo zahvaljujem za ves trud in lepo ravnanje, ki so ga imeli z menoj pri težki operaciji. Kjer se že prav dobro počutim, izrekam še enkrat najsrčnejšo zahvalo.

Helena Berlabuš.

(705)

Tržič.

Trgovina z mešanim blagom in domačimi pridelki

678-3

v prijaznem kraju v Savinjski dolini, tik farne cerkve, se radi družbinskih razmer proti takojšnjemu plačilu odda. Letni promet 40.000 K. — Blagohotne ponudbe pod „6000 K“ na upravništvo „Slov. Nar.“.

Raznovrstne

kočije (Landauerji) in vozovi ter konji

so na prodaj.

Več se poizve pri gospodu **Bulcu**, fijkarju na **Reki**. (614—4)

V najem se odda cela hiša št. 14 na Rimski cesti

z vrtom od 1. avgusta t. l. (664—4)

Pojasnila daje pisarna Ivana Plantana, c. kr. notarja v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovcve in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj. (13)

Izjava.

(708)

Ker mi prihajajo že dlje časa z raznih strani vprašanja: je li res, da sem „umirovljen“, ali da sem že „umrl“, izjavljam tem potom, da sem še vedno aktiven ter da potujem vzdržema, na duhu in telesu zdrav in čil za generalni zastop bank „Slavije“ v Ljubljani, pri katerem službujem že od 15. januarja 1878. — Dostične vesti so le „pobožne želje“ nekaterih posebno dobrohotnih mi „prijateljev“ — konkurentov, katere isti raznašajo širom domovine iz — sebičnih namenov.

V Ljubljani 7. aprila 1900.

Vatroslav Holz.

Službo

komptoirskega praktikanta

išče za takoj dovršenec Mahrovega trgovinskega učilišča, več slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. (671—3)

Ponudbe blagovoli naj se pošlji upravništvu „Slov. Naroda“ pod „K. E. št. 20“.

Lovca

zanesljivega, spretnega uničevalca škodljivih živali,

sprejme lovski klub v Postojini

kateremu naj se vpošljejo ponudbe s pričevali. Plača po dogovoru; samci imajo prednost. (672—3)

V najem ali pa na račun se vzame s 1. majem t. l.

dobra gostilna

v Ljubljani ali pa v neposredni bližini Ljubljane.

Kdo vsprejme gostilno, pove upravništvu „Slov. Naroda“. (698—1)

Uradno dovoljena

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6

priporoča in namešča

službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potnina tukaj. Nameščajo se vsak dan. — Reclna, solidna in strokovna posredstva z jamčenjem. (707)

Tovarna za strešni lep in izdelava kotrana

E. PILHALS-a naslednik

priporoča svoj 1. asfaltni strešni lep in izolirke plošče, lesni cement, strešne lake (črne in rdeče), kotrane, asfalt, čolnsko in mazalno smolo, carbolinum, karbolne kisline, benzine, benzinske firneže, sajovine itd. (644—2)

Centralna pisarna: Dunaj, III., Kolonitzgasse Nr. 6.

„THE MUTUAL“

zavarovalna družba za življenje v New-Yorku.

Popolnoma vzajemna.

Police so po preteku 2 let nespodbijalne in po preteku 3 let nezapadljive.

Konečne številke bilance za leto 1898:

Denarno stanje	1,369.576.693-29 kron.
Zavezanosti na račun lastnikov polic	1,150.168.487-79 „
Prebitek na račun lastnikov polic	219.408.206-50 kron.
Zavarovalno stanje, včevši telesne rente	4.795.509.175-81 „
Dohodki leta 1898	299.680.000- „

Rezerve premij avstrijskih zavarovancev založene so v avstrijski zlati renti pri c. kr. ministrstvem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. V polici zajamčena posojila in odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospekte i. t. d. daje (1921—13)

generalno zastopstvo za Kranjsko

v Ljubljani, Franciškanske ulice št. 14, II. nadstr.

Moderce
najnovejša načina,
najboljši izdelek
priporočila 14
Alojzij Persché
Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg št. 11.
Zaloga vsakovrstnih
klobukov in čepic
perila, kravati itd. 14
po najnižjih cenah.

Najnižje cene. 14

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev
in velocipedov. 14

Razprodaja.

V torek, sredo, četrtek, petek in če treba tudi v soboto po Veliki noči se bodo prodajali

travniki, njive in gozdi Črnelske grajsčine

po kosih, vsak dan od 9. ure zjutraj naprej, in sicer pride na vrsto najprej travnikov 51 oralov, potem njiv 53 oralov in na zadnje 24 oralov smerekovega gozda.

Natančni pogoji se izvedo v notarski pisarni na Brdu. (666-3)

Semena
vseh vrst priporočila tvrdka
Ivan Perdan.

Semena so bila preizkušena na kmetijsko-kemičnem izkuševališču za Kranjsko v Ljubljani ter za prav dobro in zanesljivo spoznana. Tvrdka jamči za normalno čistost in kaljivost semen, pri deteljah razen tega tudi, da so iste brez predenice. (645-3)

Mestna hranilnica v Novem mestu.

I. Bilanca upravnega imetja (699)

Aktiva.			Pasiva.		
	K	h		K	h
Račun hipoteknih posojil	962.281	46	Račun vlog	1.386.292	77
„ obresti, za-			„ hipoteknih obresti: Pred-		
ostale l. 1899.	7.654	53	plačila l. 1899.	6.004	16
menjic	110.247	40	„ meničnih obresti: Pred-		
tekoči	165.648	68	plačila l. 1899.	1.613	63
zalog	3.070	—	„ založnih obresti: Pred-		
efektov	126.559	70	plačila l. 1899.	10	34
„ efektnih obresti, višje			„ pro diversi	164	86
l. 1899.	1.965	62	„ davkov in pristojbin	140	65
„ zamudnih obresti, zastale			„ zgube in dobička: Čisti		
l. 1899.	401	85	dobiček	6.531	92
„ inventarja	452	64			
„ uradnih stroškov: Zaostali					
opomini in drugi troški	8	96			
„ saldo tiskovin l. 1899.	680	—			
„ zavarovalnin	6	80			
„ blagajne	21.820	69			
	1.400.798	33		1.400.798	33

II. Bilanca rezervne zaklade

Aktiva.			Pasiva.		
	K	h		K	h
Račun efektov	19.596	57	Račun glavnice	26.459	79
„ Višje obresti	331	30			
„ Poslovni dobiček l. 1899.	6.531	92			
	26.459	79		26.459	79

V Novem mestu, dne 31. decembra 1899.

Ravnateljstvo.

Najnovejša in najboljša v
klobukih
za gospode in dečke
izdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in angleških tovarn
priporočila v najbogatejši izbiri in po najnižjih cenah
C. J. Hamann
Mestni trg 8. LJUBLJANA Mestni trg 8.
Zaloga klobukov
c. kr. privilegovanih dvornih klob. tovarn
W. Ch. Pless, Dunaj. J. Pichler, Gradec.
Klobuki se po lastni širjavi glave in po lastni napovedi izdelujejo in se vzprejemajo stari klobuki za barvanje in modernizovanje. (711-1)

FRAN CHRISTOPH-ov
svetli lak za tla
je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.
Christoph-ovo zrcalno svetlo voščilo
za trde parkete, najboljši vpuščevalni izdelek, se ne prileplja po uporabi, ne diši neprijetno; doseže se z njim lepa zrcalnosvetla tla. (697-1)
V Ljubljani: A. Stacul, v Kranji: F. Dolenz.

Ustanovljeno 1861 **L. M. ECKER** Ustanovljeno 1861
Dunajska cesta št. 7 in 16 Ljubljana Dunajska cesta št. 7 in 16

Stavbinska kleparska dela
vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesenocementnih streh in pokrivanja s strešnim lepom ter v to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejšega dela. — Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in strešnega lepa v najboljših kakovostih. — Strelvodne naprave po izkušeni sestavi. — Vodne instalcijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z obstoječimi vodovodi, premembe in vsake vrste poprave. — Zgradba stranišč in kopalnih naprav od preproste do najfinejša izvršbe proti jamstvu primerne, trpežnega dela. (694-1)
Proračuni na zahtevanje brezplačno.

Najboljše črnilo svetá!
Kdor hoče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo
Fernolendt čreveljsko črnilo
za svetla obutala samo (1996-22)
Fernolendt crème za naravno usnje.
Dobiva se C. kr. priv. povsodi.
tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.
Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.
Radi mnogih posnemanj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime **St. Fernolendt.**

Akcijska zavarovalnica za življenje in rente.

Allianz

Oddelek za zavarovanje naroda
Dunaj I.
Hoher Markt 9.

Generalni zastop za Štajersko in Koroško
Gradec, Ballhausgasse 1.

Po poročilu c. kr. „Wiener Zeitung“ od dne 12. junija 1898 doletela je „Allianz“ velika čast, da si je Nj. Velikanstvo cesar plastično-grafični objekt ogledal in o posebnem uspehu „Allianze“ v zadevi zavarovanja naroda kakor o rapidnem napredovanju družbe Najvišje priznanje izrekel ter imenoval zavarovanje naroda posebno važno podvzetje.

Polno vplačani akcijski kapital **1.000.000 kron.**
Rezerva premij dne 31. decembra 1897 **2.617.773 kron.**
L. 1897 se je na podlagi 1259 smrtnih slučajev izplačalo 398.378-90 kron. Od l. 1890—1897 se je izplačalo 1.654.378-16 kron.

Tedenska premija od 10 vinarjev višje.

Neizpremenljiva premija. — Plačevanja v dokladah niso dovoljena. — Stroške za zdravniško preiskovanje, vse pristojbine kolekov in pobornice za premije plača družba.
V slučajih smrti se zavarovana svota takoj in polno izplača, če je šest mesecev preteklo od časa zdravniškega preiskovanja.

Če je zavarovani v svojem ali izven svojega delokroga ponesrečil ter umrl, tedaj ni to samo na sebi vzrok, da bi zavod ne plačal zavarovane svote.

Če je zavarovanje trajalo cela tri leta, se izplača v slučaju samomora cela zavarovana svota.

Če tri leta minejo, mogoče je dobiti posojilo z 5% obresti

Po treh letih dobe se, ako se premije ne plačujejo nadalje, police brez premij.

Če je polica radi neplačanja premije svojo veljavo izgubila, mogoče je, da se zopet v teku jednega leta obveljavi, ako je zavarovanec popolnoma zdrav.

Zavarovanje dosmrtno in na doživetje. — Zavarovanje mladostnih

oseb. — Zavarovanje otrok. (117-12)

Glavni zastop za Kranjsko: v Ljubljani, Florijanske ulice št. 3.

Zastopniki se iščejo za vse kraje na Kranjskem in na svoje ponudbe pošljejo gorenji agentura.

Juž. Tirolsko **Levico** (500 metrov) Avstrija. **Vetriolo** (1500 metrov)
(Zdravilišča v visokih alпах.) — Imeniten zdraviliški etablissement prvega reda. Celoletno, odprto po leti in po zimi.
Od 1. januarja 1900 pod novim upraviteljstvom.
Prva zdraviliška doba pod novim vodstvom se začne dne 15. maja leta 1900.
Levico-arsenasta voda se dobiva v vseh lekarnah.
Levico-krepka voda in Levico-medla voda.
Železniška postaja Valsuganske železnice, jedno uro od Tridenta. — Severnojužni brenerski ekspresni vlak do Tridenta. — Neposredna zveza z brzovlaki na vse strani in z vseh strani.
Prospekti, popisi, obširna pojasnila po vseh priznanih potovalnih pisarnah, kakor tudi pri vodstvenih pisarnah v Charlottenburgu (Berlinerstr. 33) in v Levico (Juž. Tirolsko).
Brzojavni naslov: **POLLY-Levico.**
Centralni ravnatelj zdraviliškega mesta Levico-Vetriolo:
dr. A. Polly-Polacsek. (641-1)

Feliks Toman

kamnosečki mojster

Resljeva cesta št. 26. LJUBLJANA Resljeva cesta št. 26.
priporoča svojo največjo zalogo (601-3)

nagrobni spomenikov

od marmora, granita, šved. sienita in labradorja lastnega izdelka.
Stavbena dela, plošče za pohištvo, plošče za mozajčni tlak,
razne izdelke od granita za tlak itd. po najnižjih cenah.
Načrti in ceniki brezplačno.

1900 Svetovna razstava v Parizu 1900.

Družba imobilij Trocadéro & Passy

7 dni, 6 noči v Parizu.

Vse skupaj a. v.

gld. 80.

Hrana in stanovanje, kakor tudi vožnja potnikov s kolodvora
v hotel in iz hotela na kolodvor, 14 prostih vstopnic v raz-
stavo. Jedna dnevna vožnja po vsem Parizu. Kuponi za zni-
žane cene. Zavarovalne police itd. itd.

Prospekti in pojasnila brezplačno.

Plača se lahko na obroke.

Centralna pisarna za Avstrijo in Bosno pri potovalni agenturi
mejnarodne železniške družbe s spalnimi vozovi

Dunaj, I. Kärntnerring 9 (Grand Hotel)

kjer se izdajajo tudi vožni listki za vse strani.

(342-5)

GRICAR & MEJAČ

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9

naznanjata svojim častitim odjemal-
cem, da so došle dražestne novosti
za spomladno in poletno sezono, isto
tako v konfekcijah za dame in de-
kleta, kakor tudi za gospode in dečke,
ter prosita za prav obilen poset.

Ilustrovani katalogi na zahtevanje gratis in franko.

(451-6)

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS

v Ljubljani

14

Zaloga in pisarna.

Tovarna s stroji:

Turjaški trg št. 7

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimnate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

Ofertni razpis.

S tem se razpisujejo stavbena dela z dobavo materiala za zgradbo
novega lesenega mostu z zidanimi oporami in betonastimi
stebri z nastavljenimi kobilami čez Ljubljanico pri Fužinah
v skupnem znesku 21.600 K.

Zaradi prevzeta zgradbe tega mostu se določi ofertni dogovor

na dan 17. aprila 1900 ob pol 5. uri popoldne.

Do tega roka je pravilno narejene, s kolekom 1 K opremljene ponudbe, glaseče se
na zgradbeni znesek 21.600 K in pripadajoči petodstotni vadij okroglih 1080 K, vposlati
okrajnemu cestnemu odboru za okolico ljubljansko in to v roke načelniku okrajnega
cestnega odbora, gospodu Lovrencu Kavčiču v Medvodah.

Vadij, ki se poviša po izvršenem dovoljenju ponudbe na 10 odstotkov zgradbenega
zneska, se lahko vloži v gotovem denarju ali v državnih papirjih po navadnem borznem
kurzu ali pa tudi s hranišnično knjižico.

Zadevni načrti, proračun stroškov z jednotlivimi cenami, navadni ter specialni stav-
beni pogoji se lahko ogledajo od 5. aprila 1900 vsaki dan od 9. do 12 ure dopoldne
ter od 3. do 6. ure popoldne pri okrajnega cestnega odbora načelniku v Medvodah.

V ofertu ponudni znesek je v odstotkih zaznamovati ter zapisati s številkami in
besedami. V ofertu je točno označiti, da si je ponudbenik pregledal vse zgradbene pri-
pomočke, da pozna način zgradbe popolnoma ter da se zgradbenim pogojem podvrže
brez pridržka.

Pravico odločbe ter izvolitve došlih ponudb si pridrži nepogojno okr. cestni odbor.

Ofert veže vsekako podjetnika do časa izročitve.

Od okrajnega cestnega odbora za okolico ljubljansko.

(688-2)

Okrajni cestni načelnik: Lovrenc Kavčič.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvršten **Portland-cement** v vedno enakomerni,
vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in od-
porne trdote daleč nadkriljajoči dobroti; kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno**.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

(2210-18)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 8.

Razglas.

Veliki teden, v torek 10. aprila 1900 dopoldne ob 8. uri
se bodo

prostovoljno prodajali
v grajšini Rakovnik pri Ljubljani
grad in druga poslopja, njive, travniki in gozdi.

Kupci se uljudno vabijo.

(657-3)

V Ljubljani, dne 31. marca 1900.

Fran Hren, lastnik.

Glavni trg št. 9. **Josip Kolar** Glavni trg št. 9.

Javljam najuljudneje, da sem prevzel razen dosedanjega zastop-
ništva „Graziosa“-koles tudi še
avstrijske orožne tovarniške družbe glavno zastop-
ništvo za Kranjsko

svetovnoznanih koles „Waffenrad“.

Radi tega se priporočam vsem onim, ki želijo to najfinejšo kolo ku-
piti, naj se obrnejo na-me. Vsakemu bodem najkulantnejše postregel.

Popravi teh koles prevzamem ter jih dobro izvršim samo jaz,
ker imam kot zastopnik tovarne na razpolago vsa dela za kolo „Waffenrad“.

Imam tudi največjo, na električno silo vpeljano

mehanično delavnico

v kateri izdelujem kolesa z 2letno garancijo in prevzamem ter točno izvr-
šim **najtežja popravila, poniklanje in lakiranje**, sploh pre-
novljenje koles.

(682-2)

Josip Kolar

Ljubljana, Glavni trg št. 9.

Pozor! Kolesarji! Pozor!

Ustanov-
ljeno **Brata Eberl** leta 1842.

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.
Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv.
južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev
na drobno in na debelo.

Velika izbira dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.

→ Zaloga ←

vsakovrstnih **šopičev** za pleskarje, sli-
karje in zidarje, **štedilnega mazila** za
hrastove podo, karbolina itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše,
najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje
sobnih tal pod imenom „**Rapidol**“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v na-
jino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi
kot priznano rečno in fino po najnižjih cenah.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji po najnižjih cenah.
Bleikle in v to stroko spadajoča **popra-
vila** izvršuje dobro in ceno. 14

Vnanja naročila se točno izvrše.

Perilo za gospode

najboljše blago in najnovejše

kravate

prodaja

14

Alojzij Persché

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek

za gospode in

dečke, 14

jopic in plaščev

za gospe,

nepremočljivih

havelokov itd.

Obleke po meri se po
najnovejših usorcih in po
najnižjih cenah solidno in
najhitreje izgotovljajo.

Klobuke

najnovejši fačone

priporoča po nizki ceni

J. S. Benedikt 14

Ljubljana, Stari trg.

Pod Trančo št. 2.

15 Veliko zalogo

klobukov

priporoča J. Soklič.

Najnižje cene.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vpsolati.

15

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. — Cene niske.

Avzug Repič, sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice šte. 16

(v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne sode

po najnižjih cenah.

15

Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Svilnato blago

največja izber in najnovejše črno in barvasto, za cele obleke in bluze

priporoča 15

Alojzij Persché

Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

15

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvršne siamoznizice in mlatilnice, katere se dobivajo v celic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Ign. Fasching-a vdove

15

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo štedilnih ognjišč

najprilagodljivejših kakor tudi najfinjših, s žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrš.

Svetovno znana

PEUGEOT-kolesa.

Samo novi 1900 modeli.

Jedini zastopnik: (534-4)

VIKTOR BOHINEC, Ljubljana.

NB. V moji odsotnosti posreduje gospod Fran Čuden v Ljubljani.

V Ameriko

odpravljamo vsaki teden večje družbe z brzimi parniki družstva

Compagnie Générale Transatlantique

iz Basela preko Pariza-Havra v New-York v 8-9 dneh.

Vožna cena v III. razredu **gld. 80.-** (osemdeset goldinarjev).

Prihodnje odplutbe:

iz Basela	12. aprila,	iz Havra	14. aprila	parobrod	„La Touraine“
„	19. „	„	21. „	„	„La Bretagne“
„	26. „	„	28. „	„	„La Champagne“
„	3. maja	„	5. maja	„	„La Gascogne“
„	10. „	„	12. „	„	„L'Aquitaine“
„	17. „	„	19. „	„	„La Touraine“

Za sklepanje pogodb se priporoča glavna agentura (235-20)

Zwischenbart, 9 Centralbahnplatz, nasproti kolodvoru, Basel (Švica).

Ivan Kordik

Prešernove ulice št. 10-14 Ljubljana Prešernove ulice št. 10-14

priporoča svojo zalogo raznih drobnin na debelo in na drobno. Posebno pa priporoča gg. gostilničarjem, ki želé izvršno jedilno orodje kupiti, „Alpaka“-žlice za juho in kavo, potem nože in vilice ter zajemalke za juho in kavo po sledečih cenah:

„Alpaka“-žlice za juho	dvanaeststorična K	920 do 11-
„	kavo	480 „ 540
„	nože ali vilice	12-
„	zajemalke za juho	4-
„	kavo	2-

In jamčim za obstanek belote te kovine.

Priporoča tudi nože in vilice z lesenim ali roženim držalom dvanaeststorična od K 3- do K 7-, fineje vrste od K 760 do K 14-.

Nadalje priporoča polietenske igrače, žoge, obroče, vozlečke itd. po najnižji ceni, kakor tudi kuhinjske Email-posode vseh vrst in velikosti; plehaste tase itd. (627-4)

Hranilni in posojilni konsorcij uradniškega društva

ima odslej svojo pisarno

v Krojaških ulicah šte. 8, v I. nadstropju.

Le-tu se dajo tudi vsa zahtevana pojasnila glede zavarovanja za življenje pri uradniškem društvu. (642-3)

Uradne ure: od 1. do vštete 5. dne v mesecu vsak dan od 4. do 6. ure popoldne, če je nedelja ali praznik od 11. do 12. ure popoldne, sicer pa vsak torek, sredo in petek (izimši praznike) od 4. do 6. ure popoldne.

Najnižje cene!

Največja izber

najtrpežnejšega in najmodernejšega

suknenega blaga

vseh vrst

kakor kamgarna, ševiofa, lodna, jägerndorfskega itd.

za

obleke za gospode in dečke

površnike, haveloke

ter salonske obleke

v oddelku za sukno tvrdke

J. Grobelnik, Ljubljana.

Najboljši nakupni vir za suknene ostanke. (564-8)

Knjige z vzorci se po naročilu pošiljajo poštne prosto.

Vsa luksus-piva izpodrine

najbolje renomirano

dvojno vležano in granatno pivo

iz delniške pivovarne v Budjevicah

ki je na strokovni razstavi v Stuttgartu l. 1897 dobilo **jedino prvo častno darilo z izrecnim pristavkom „za izborno pivo“**.

Jako pohvalna priznanja tukajšnjih in vnanjih p. n. odjemalcev so mnogoštevilna na blagohoten vpogled na razpolago.

Oddaja se v sodih in v zabojih po 25 steklenic à 1/2 litra po konkurenčnih cenah.

Dalje (589-5)

glavno zastopstvo

I. najbolje renomiranega kranjskega valjičnega mlina

Vinko Majdiča v Kranju.

Anton Ditrich v Ljubljani

Telefon št. 109. Marije Terezije cesta št. 2. Telefon št. 109.

Trgovca z železnino

Andr. Druškoviča naslednik

Val. Golob

Mestni trg št. 10

založnik zveze avstr. c. kr. državnih uradnikov

priporoča svojo bogato zalogo hišne in kuhinjske opreme.

Zaloga vseh za stavbe potrebnih predmetov, kakor tudi Roman in Portland cementa.

15

Zaloga nagrobnih križev.

Prej **Alojzij Erjavec** Prej J. Zor

čevljarški mojster v Ljubljani, Čevljarske ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoe vestrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov. Priporočam se prečistiti duhovščini in sl. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval. Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so razna mazila, voščila za črno in ružavo obuvalo, ter razne potrebščine za to obrt.

15

Moro se shranjujejo. — Vnanjim naročilem naj se pridemo vzorci.

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar

Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče stvari po najnižji ceni. Falice za okna od 50 kr. do 2 gld. 25 kr., kegljiske kroglice 12 cm debele 1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne cigarnike in zdravstvene pipe do najfinjše vrste.

Popravlja od kosti, roga, morakih pen, iantarja, lesa izvršuje po najnižji ceni.

15

Pekarija in slasčičarna

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21

priporoča za velikonočne praznike kolače, pince, orehove rozinove in mandeljnov

potvice

in razne vrste slaščic za čaj.

15

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi

priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17.

15

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo, e e e e klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e e e e

Filiala v Kamniku: Janko Pohlin.

Podpisani priporočam slav. občinstvu svojo veliko zalogo koles, posebno občeznana prava

Styria kolesa

s patentiranim krogličnim tečajem, najboljši in najsolidnejši sistem v l. 1900, jako trpežna in lahko tekoča.

Vsi modeli so enotno zboljšani in poleg tega so jako znižane cene.

Pripomniti moram, da imam v zalogi edino le modele 1900, kajti vse prejšnje razprodal sem v jeseni pod svojo ceno, samo da mi bode moč v sedanji sezoni le z letošnjimi modeli slavnemu občinstvu vstrezati.

Spoštovanjem

Franc Čuden, na Velikem trgu nasproti rotovža.

(123-25)

Kanarčke pevce iz Harca, najlepše žvrgoleče, razpošilja proti povzetju 8-20 mark na poskušnjo za osem dni; tudi pripravne kletke za petje in žvrgolenje. Prospekti brezplačno. (247-6)
W. Heering, St. Andreasberg, Harz 427.

Nezaslišano! Čudovito!
240 komadov za samo gl. 1-95

1 elegantna ura s triletnim jamstvom in goldin-verižico, 1 čudovito eleganten nastavek za smodke z jantarem, 1 krasna kravatna igla s simili-brilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. biserom za gospode ali dame, 1, ducata platnenih žepnih robcev z barvanimi obročki, 1 praktični žepni tintnik z angleškim mehanizmom, 1 usnjati denarni mošnjiček, par finih nogovic, 1 jako elegantna damska broša najnovejše fačone, 1 krasna garnitura, obstoječa iz manšetnih, zavrtniških in naprskih gumbov, 1 krasno toaletno zrcalo z etuijem in finim česalom in še nad 200 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsi ti krasni predmeti se dobivajo le še kratek čas. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, ker je vsako sleparstvo popolnoma izključeno, ter se neugajajoče brez zadržka vzame nazaj.

Razpošilja po c. kr. poštne povzetju ali ako se pošlje denar naprej:

zaloga Ernst Buchbinder
Krakau L.M.

Poštno predalo št. 25.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož z dvema rezili kot darilo. (701-1)

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarnice v Pragi

priznana izborna, bolečine tolažeče mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gl. se dobiva v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagoviti to splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „Sidro“ iz Richter-jeve lekarnice in sprejme naj se iz opreznosti le take steklenice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elizabete cesta 5. (2006-26)

Za stavbinsko sezono!

V Prulah se prodajo pod ugodnimi pogoji (476-5)

večje in manjše parcele pripravne za stavbe.

Več pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Dober, zanesljiv

mehanikar

za popraviljanje vsake vrste šivalnih strojev, kakor tudi pošten (702-1)

potovalec

dobita takoj po dogovoru službi. Ponudbe pod šifro: S. D. 17 poste restante Gorica.

* Pravo *

* plzensko pivo *

iz združne pivovarne vedno popolnoma sveže v sodih in steklenicah se dobiva v zalogi

Ivana Gorupa v LJUBLJANI.

Telefon: št. 90.

(2160-0)

Prodajalna

z opravo vred

v živahnem predmestju Ljubljane se da s 1. majem v najem.

Naslov se izve v upravništvu „Slov. Naroda“ (676-2)

Pleskarska in lakirarska obrt

A. Bricel
F. Oražem &
J. Korbar

30 Florjanske ulice 30

SE PRIPOROČA SPOŠT. OBČINSTVU

ZA IZVRŠITEV VSEH DEL PO NAJ- NIŽJI CENI. (254-10)

Praško domače mazilo

iz lekarnice

B. FRAGNER-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša ter hladi.

Velika pušica 35 kr., mala pušica 25 kr., po pošti 5 kr. več.

Glavna zaloga lekarna B. Fragner-ja v Pragi

Malá strana, ogelj Ostruhové ulice 203. Po pošti razpošilja se vsak dan.

Svarilo!
Vsi deli embalaže imajo zraven stoječo zakonito depozitarno varstveno znamko.

V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardet-schläger, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah Avstro-Ogerske. B (367-25)

Najzlahotnejši karpi

iz ribnikov ekselence barona Minutillo na Gorenjskem (686-2)

prodajali se bodo veliki teden v sredo, četrtek in petek na ribjem trgu v Ljubljani.

Cena 1 kg. 80 kr., čez 10 kg. samo 75 kr.

Tudi večje naročitve sprejema

oskrbništvu graščine Čemšenik, pošta Dob.

Za trgovce in vinotržce.

Dne 17. aprila 1900 bode ob 10. uri dopoldne pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani (700-1)

javna dražba

hiše Marije Borštnik v Prešernovih ulicah št. 52 (poleg hotela pri „Slonu“). Cenjena je na 32.000 gl., najnižji ponudek 16.090 gl. 25 kr. Hiša donša 5% od 30.000 gl. ter se nahajajo v nji 3 obrti. Stara dobra gostilna, izvrstna prodajalnica za kruh ter loterija s trafiko. 25.000 gl. kapitala lahko vknjiženega ostane. Valijum je 3218 gl. 25 kr. Ker leži hiša v najživahnejši ulici mesta se opozarjajo interesi, posebno vinotržci in trgovci na to ugodno priliko.

Vsem kašljujočim se nujno priporočajo

Kaiserjevi prsni bonboni.

2480 notarsko overovljenih spričeval je najboljši dokaz, da so nepreseženi pri kašlju, hripavosti, kataru in zasliženju.

Zavoj 10 kr. in 20 kr. pri Mr. Pr. Mardet-schlägerju v Ljubljani, v orlovi lekarni poleg železnega mostu, pri Ubaldu pl. Trnkóczyju in v deželni lekarni Milana Leusteka v Ljubljani. (1919-22)

Najcenejša in najsolidnejša tvrdka za nabavo koles (bicikljev) kakor tudi vseh kolesarskih potrebščin.

Cene od 80 gl. in višje.

Najznamenitejša kolesa kakor:

J. Puch Meteor Peugeot Monarch Seidel-Naumann A. U. Right ter razni drugi sistemi. (588-5)

Francoska Peugeot kolesa po 140 do 230 gl.

A. Putrich

Ljubljana, Dunajska cesta.

Prva slovanska c. kr. priv. tovarna ognjegasnega orodja

kakor: brizgalnice najnovejše konstrukcije, s sesalno in tlačilno odprtino na obeh straneh ter s patentom proti zmizlini, parnih strojev, cevij, čelad in pasov, kmetijskih strojev in peronospera brizgalnic itd.

R. A. Smekal

Czech-Moravsko Smichov-Praga podružnica v Zagrebu

priporoča slavnim ognjegasnim društvom, kmetijskim podružnicam ter zasebnikom svojo bogato zalogo. — Cene brez konkurence. — Ugodnosti izvanredne dovoljene. — Uzorci in ceniki brezplačno. — Usmeni pogovori na zahtevo. — Pošiljatve franco na vsak kolodvor.

Z veselošpovanjem (391-7)

Podružnica **R. A. SMEKAL** v Zagrebu.

Kathreiner

je samo pravi v znanih

Kathreinerjevih zavojih!

Zatoj nikoli v odprtih ali v drugih za prevranje računajočih ponarejenih zavojih.

Kathreiner Kneippova sladna kava je najokusnejša, kakor tudi edino zdrava in zraven tega najcenejša primes k bobovi kavi.

Kathreiner Kneippova sladna kava bode z veseljem in z vedno raztočnem učinkom v stotisoč družinah použita.

Kathreiner Kneippova sladna kava je tam, kjer se zavoljo zdravja bobova kava prepove, najboljši nadomestek.